

គ្រឿងអាជីវកម្ម

សិទ្ធិរំពេលខ្លួន

តាមព្រារបញ្ជីតិចខ្លួនខ្លួនមិនមែនជាប្រព័ន្ធអំពី

តាមការណែនាំកម្មការប្រព័ន្ធផ្លូវការនៃរដ្ឋបាល

នីតិវិធី ២៥៤៤

สารบัญ

คำนำ

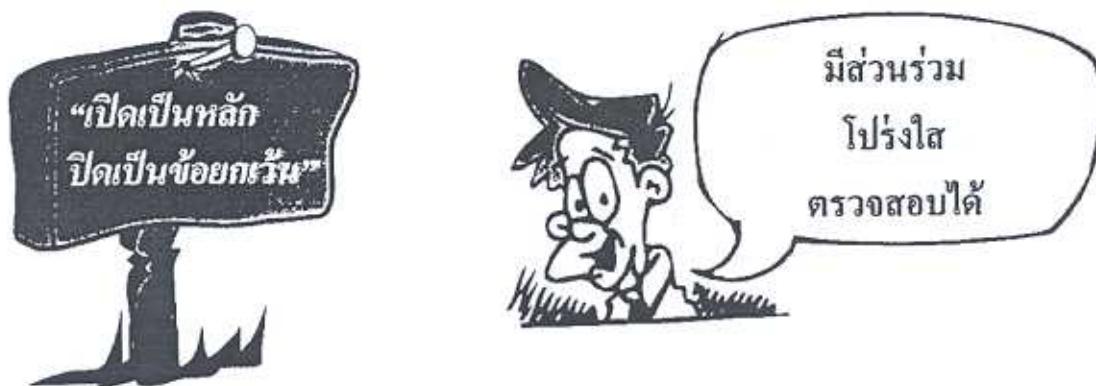
หลักการ และแนวคิด

๑. พระราชนิยมุตติข้อมูลข่าวสารของราชการ พ.ศ. ๒๕๔๐ มีหลักการและแนวคิดอย่างไร? ๑
๒. “ข้อมูลข่าวสารของราชการ” หมายความว่าอย่างไร? ๒
๓. ประชาชนจะเข้าถึงข้อมูลข่าวสารของราชการได้อย่างไร? ๓
๔. “ข้อมูลข่าวสารส่วนบุคคล” หมายความว่าอย่างไร? ๔
๕. ประชาชนจะเข้าถึงข้อมูลข่าวสารส่วนบุคคลของตนได้อย่างไร? ๕
๖. กฎหมายข้อมูลข่าวสารมีการคุ้มครองข้อมูลข่าวสารส่วนบุคคลไว้หรือไม่ อย่างไร? ๕
๗. ข้อมูลข่าวสารประวัติศาสตร์คืออะไร? ๗
- สิทธิ公民พระราชบัญญัติข้อมูลข่าวสารของราชการ พ.ศ. ๒๕๔๐
๘. กฎหมายให้สิทธิอะไรบ้างแก่ประชาชนในการเข้าถึงข้อมูลข่าวสารของราชการ? ๘
๙. หากประชาชนไม่รู้ว่าหน่วยงานของรัฐแห่งใด เป็นผู้จัดเก็บหรือครอบครองข้อมูลข่าวสารที่ต้องการขอ ประชาชนจะทำอย่างไร? ๙
๑๐. หากหน่วยงานของรัฐไม่พิจารณาคำขอคุ้มครองข้อมูลข่าวสาร ประชาชนจะทำอย่างไร? ๑๐
๑๑. หากประชาชนทราบว่า ตนเองมีส่วนได้เสียในข้อมูลข่าวสารของราชการที่มีผู้อื่นมาขอใช้สิทธิตรวจสอบคุ้มครองข้อมูลข่าวสารนั้น จะทำอย่างไรเพื่อนำให้มีการเปิดเผยข้อมูลข่าวสารนั้น? ๑๐
๑๒. สิทธิในการขอตรวจคุ้มครองข้อมูลข่าวสารของราชการ ประชาชนผู้ขอจำเป็นต้องมีส่วนได้เสียในข้อมูลข่าวสารนั้นด้วยหรือไม่? เพราะเหตุใด?

๑๓. ประชาชนจะใช้สิทธิร้องเรียนหน่วยงานของรัฐได้ในกรณีใดบ้าง ?	๑๑
๑๔. ประชาชนจะร้องเรียนหน่วยงานของรัฐได้อย่างไร และร้องเรียนกับใคร ?	๑๒
๑๕. ประชาชนจะใช้สิทธิอุทธรณ์ค้ำสั่งเปิดเผยหรือไม่เปิดเผยข้อมูลข่าวสารของราชการในกรณีใดได้บ้าง ?	๑๔
๑๖. ประชาชนจะอุทธรณ์ได้อย่างไรและอุทธรณ์ต่อใคร ?	๑๕
ข้อยกเว้นและการบังคับใช้กฎหมายของสิทธิของประชาชน	
๑๗. มีข้อมูลข่าวสารของราชการลักษณะใดบ้างที่หน่วยงานของรัฐสามารถใช้คลับพินิจปฏิเสธคำขอข้อมูลข่าวสารนั้นได้ ?	๑๗
๑๘. ถ้าหน่วยงานปฏิเสธหรือมิค้ำสั่งไม่เปิดเผยข้อมูลข่าวสารตามที่ร้องขอ ประชาชนจะมีสิทธิหรือได้รับการเข้าช่วยเหลืออย่างไรบ้าง ?	๑๘
๑๙. ให้เป็นผู้มีอำนาจพิจารณาอนุมัติค้ำร้องเรียนของประชาชน และมีขั้นตอนดำเนินการอย่างไร ?	๑๙
๒๐. ให้เป็นผู้มีอำนาจหน้าที่วินิจฉัย ค่าฤทธิ์ค้ำสั่งไม่เปิดเผยข้อมูลข่าวสาร หน่วยงานของรัฐ และมีขั้นตอนดำเนินการอย่างไร ?	๒๐
๒๑. ข้อมูลข่าวสารของราชการที่เปิดเผยได้นั้น ประชาชนจะขอให้คัดสำเนาและให้มีรับรองสำเนาถูกต้องได้หรือไม่ และต้องเสียค่าธรรมเนียมหรือไม่ ?	๒๑
๒๒. ข้อมูลข่าวสารที่ต้องจัดเตรียมไว้ให้ประชาชนเข้าตรวจสอบได้ด้วยตนเองไม่มีค่าใช้จ่าย มีอะไรบ้าง และหน่วยงานของรัฐมีหลักการเกี่ยวกับการจัดให้มีข้อมูลข่าวสารดังกล่าวบ้าง ?	๒๒
ภาคผนวก	
๑. ตัวอย่างคำขอคุ้มครองข้อมูลข่าวสาร	๓๓
๒. ตัวอย่างคำร้องเรียน	๓๔
๓. ตัวอย่างคำอุทธรณ์	๓๕

หลักการและแนวคิด

๑. พระราชนูญยุติข้อมูลข่าวสารของราชการ พ.ศ. ๒๕๔๐ มีหลักการและแนวคิดอย่างไร ?

พระราชนูญยุติข้อมูลข่าวสารของราชการ พ.ศ. ๒๕๔๐ เป็นกฎหมายที่รองรับ “สิทธิได้รู้” ของประชาชน โดยได้กำหนดสิทธิในการรับรู้ข้อมูลข่าวสารของราชการ และกำหนดหน้าที่ของหน่วยงาน ของรัฐและเจ้าหน้าที่ของรัฐให้ต้องปฏิบัติตามกฎหมาย เพื่อรองรับและคุ้มครองสิทธิของประชาชนไปพร้อมกัน พระราชนูญยุติฉบับนี้มีแนวคิดหลักการ เพื่อ

๑. ให้ประชาชนมีโอกาสสรับรู้ข่าวสารเกี่ยวกับการดำเนินการต่าง ๆ ของรัฐ โดยกำหนดข้อยกเว้น ให้ชัดเจน เพื่อให้ประชาชนใช้สิทธิรับรู้ข้อมูลข่าวสารเพื่อการมีส่วนร่วมในการกำหนดนโยบายและตรวจสอบ การใช้อำนาจรัฐให้เป็นไปอย่างโปร่งใส อันเป็นหลักการพื้นฐานที่สำคัญยิ่งต่อการพัฒนาสังคมประชาธิปไตย

๒. รับรองสิทธิของประชาชนในการเข้าถึงข้อมูลข่าวสารของราชการ ที่อยู่ในครอบครองของ หน่วยงานของรัฐ ได้แก่ สิทธิในการขอคำปรึกษา สิทธิในการตรวจสอบข้อมูล สิทธิในการขอข้อมูลข่าวสาร อันได้มาจากราชการ สิทธิในการขอสำเนาหรือสำเนาที่มีการรับรอง สิทธิในการได้รู้สิ่งข้อมูลส่วนบุคคล สิทธิ ในการดำเนินการแทนผู้เยาว์ สิทธิในการร้องเรียน และสิทธิในการอุทธรณ์

๓. ข้อมูลข่าวสารของราชการเก็บทั้งหมด หรือ ส่วนใหญ่ จะต้องสามารถเปิดเผยได้ ภายใต้ หลักการที่ว่า “ปิดเผยแพร่เป็นหลัก ปกปิดเป็นข้อยกเว้น” โดยข้อยกเว้นจะมีได้เฉพาะกรณีที่มีกฎหมายกำหนดว่า ไม่ต้องเปิดเผยเท่านั้น

๒. “ข้อมูลข่าวสารของราชการ” หมายความว่าอย่างไร ?

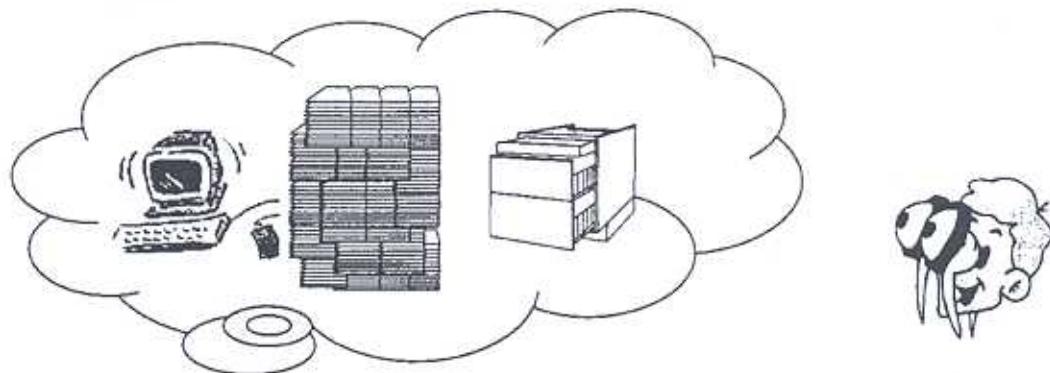
ก่อนอื่นต้องทำความเข้าใจว่า “ข้อมูลข่าวสาร” คืออะไร

“ข้อมูลข่าวสาร” หมายความว่า สิ่งที่สื่อความหมายให้ทราบถึงเรื่องราวหรือข้อเท็จจริง เรื่อง หนึ่งเรื่องใด โดยในความหมายนี้เน้นที่การสื่อความหมายเป็นหลัก นิได้เน้นที่รูปร่างหรือรูปแบบของความเป็น ข้อมูลข่าวสาร ก่อว่าคือ สิ่งที่จะเป็นข้อมูลข่าวสารได้นั้น ไม่จำเป็นต้องอยู่ในรูปร่าง หรือรูปแบบของกระดาษ ที่มีข้อความหรือแฟ้มเอกสาร แต่มีความหมายรวมถึง สิ่งต่าง ๆ ที่อาจจะปรากฏให้เห็นเป็นข้อความ ด้วยเสียง สัญลักษณ์ เสียง แสง และสิ่งที่ไม่ปรากฏเป็นข้อความ แต่สามารถทำให้มุขย์สามารถเข้าใจและรู้ความหมาย ได้ ไม่ว่าจะเป็น โดยสภาพของสิ่งนั้นเอง หรือโดยผ่านกระบวนการวิธีใด ๆ เช่น ประจุไฟฟ้าแม่เหล็ก พิล์ม โนโกรไฟล์ม รูปภาพ เทปบันทึกเสียง เทปบันทึกภาพ คอมพิวเตอร์ แผ่นบันทึกข้อมูล (Diskette) คอมพิวเตอร์ เป็นต้น

ข้อมูลข่าวสารที่อยู่ในบังคับแห่งพระราชบัญญัติฉบับนี้ ต้องเป็น “ข้อมูลข่าวสารของราชการ” หมายความว่า ข้อมูลข่าวสารนั้นต้องอยู่ในความครอบครองหรือควบคุมดูแลของหน่วยงานของรัฐ

ดังนั้น ความหมายของคำว่า “ข้อมูลข่าวสารของราชการ” จึงให้ความสำคัญคือลักษณะ หรือ ลักษณะในการใช้ดีอีข้อมูลข่าวสารนั้น ว่า อยู่ในขอบเขตอำนาจครอบครองหรือควบคุมดูแลของหน่วยงานของรัฐ หรือไม่ ทั้งนี้ โดยไม่ต้องคำนึงถึงว่า เนื้อหาสาระของข้อมูลข่าวสารเป็นเรื่องเกี่ยวกับอะไร อาจจะเป็นเรื่อง เกี่ยวกับการดำเนินการของรัฐ หรือเกี่ยวกับบุคคลหรือเอกชนใด ๆ ก็ได้

๓. ประชาชนจะเข้าถึงข้อมูลข่าวสารของราชการได้อย่างไร ?

พระราชบัญญัติข้อมูลข่าวสารของราชการ พ.ศ. ๒๕๔๐ กำหนดวิธีในการเปิดเผยข้อมูลข่าวสาร ด้วยกัน ๔ วิธี ดังนี้

๑. เปิดเผยโดยการนำข้อมูลข่าวสารที่กฎหมายกำหนดลงพิมพ์ในราชกิจจานุเบกษา ข้อมูลที่ต้องเปิดเผยโดยวิธีนี้ประกอบด้วยข้อมูลที่เกี่ยวกับ โครงสร้างและการจัดองค์กร สรุปอิ่านางหน้าที่ที่สำคัญและวิธีการดำเนินงาน สถานที่ติดต่อเพื่อขอรับข้อมูลข่าวสาร กฎหมายและรัฐธรรมนตรี ข้อบังคับ คำสั่ง หนังสือเดินที่จัดให้มีขึ้น โดยมีสภาพอย่างกฎหมายเพื่อให้มีผลเป็นการทั่วไปต่อเอกชนที่เกี่ยวข้อง และข้อมูลข่าวสารอื่นตามที่คณะกรรมการกำหนด

๒. เปิดเผยโดยการตั้งแสดงไว้ในสถานที่ที่หน่วยงานจัดเตรียมไว้ให้ประชาชนเข้าตรวจสอบได้ด้วยตนเอง ข้อมูลข่าวสารที่ต้องเปิดเผยโดยวิธีนี้ประกอบด้วย ผลการพิจารณาหรือคำวินิจฉัยที่มีผลโดยตรงต่อเอกชน นโยบายหรือการตีความที่ไม่เข้าข่ายด้องลงพิมพ์ในราชกิจจานุเบกษาตามมาตรา ๙ (๔) แผนงาน โครงการ และงบประมาณประจำปีของปีที่กำลังดำเนินการ คู่มือหรือคำสั่งเกี่ยวกับวิธีปฏิบัติงานของเจ้าหน้าที่ของรัฐซึ่งมีผลกระทบถึงสิทธิหน้าที่ของเอกชน สิ่งพิมพ์ที่ได้มีการอ้างอิงถึงตามมาตรา ๙ วรรณสອน เสียงญาเส้นปทาน เสียงญาที่มีลักษณะเป็นการผูกขาดตัดตอนหรือเสียงญาร่วมทุนกับเอกชนในการจัดทำบริการสาธารณะ บดีกษะรัฐมนตรี หรือบดีกษะกรรมการที่แต่งตั้งโดยกฎหมาย หรือโดยบดีกษะรัฐมนตรี และข้อมูลข่าวสารอื่นตามที่คณะกรรมการกำหนด

๓. เปิดเผยตามที่ประชาชนมีคำขอเป็นการเฉพาะราย ซึ่งข้อมูลข่าวสารที่จะขอให้เปิดเผยโดยวิธีนี้เป็นข้อมูลข่าวสารที่อยู่นอกเหนือจาก ข้อ ๑ และ ข้อ ๒ ดังกล่าวข้างต้น

๔. การเปิดเผยโดยหอดูดหมายเหตุแห่งชาติ ข้อมูลข่าวสารของราชการที่จะเปิดเผยโดยวิธีนี้คือ ข้อมูลข่าวสารที่เป็นเอกสารประวัติศาสตร์ ทั้งนี้ เพื่อให้ประชาชนได้มีโอกาสศึกษา ค้นคว้าเป็นการทั่วไป

เมื่อได้ทราบถึงวิธีการเปิดเผยทั้ง ๔ วิธี ดังกล่าวข้างต้นแล้ว ก็ล้วนได้ว่าประชาชนจะสามารถเข้าถึงข้อมูลข่าวสารของราชการได้ดังนี้

๑. โดยการตรวจสอบด้วยการขอรับข้อมูลข่าวสารที่ต้องเปิดเผยโดยวิธีการลงพื้นที่ในราชกิจานุเบกษาตามมาตรา ๗ แห่งพระราชบัญญัติข้อมูลข่าวสารของราชการ พ.ศ. ๒๕๔๐

๒. โดยการใช้สิทธิเข้าตรวจสอบได้ด้วยตนเอง ณ สถานที่ที่หน่วยงานกำหนดและจัดเตรียมข้อมูลข่าวสารนั้นไว้ สำหรับข้อมูลข่าวสารตามมาตรา ๘ แห่งพระราชบัญญัติข้อมูลข่าวสารของราชการ พ.ศ. ๒๕๔๐

๓. โดยการไปใช้สิทธิของด้วยการยื่นคำขอต่อหน่วยงานของรัฐ ที่จัดเก็บหรือครอบครองคุ้มครองข้อมูลข่าวสารที่ต้องการขอคุ้มครอง สำหรับข้อมูลข่าวสารของราชการประกอบทั่วไป

๔. โดยการใช้บริการศึกษาด้านคว้า ณ ห้องคอมพิวเตอร์แห่งชาติ สำหรับข้อมูลข่าวสารที่เป็น “เอกสารประวัติศาสตร์”

๔. “ข้อมูลข่าวสารส่วนบุคคล” หมายความว่าอย่างไร ?

“ข้อมูลข่าวสารส่วนบุคคล” กือ ข้อมูลข่าวสารที่เกี่ยวกับข้อเท็จจริงที่เป็น “สิ่งเฉพาะตัว” ของบุคคล ไม่ว่าในเเน่นเมืองใด เช่น การศึกษา ฐานะการเงิน ประวัติอาชญากรรม ประวัติการทำงาน เป็นฯ

ข้อมูลข่าวสารที่เกี่ยวกับสิ่งเฉพาะตัวของบุคคลซึ่งไม่ถือเป็นข้อมูลข่าวสารส่วนบุคคลตามพระราชบัญญัตินี้ นอกจากจะมีสิ่งบ่งชี้ตัวบุคคลด้วยว่า ข้อมูลข่าวสารนั้นเป็นของบุคคลใดด้วย โดยอาจเป็นชื่อ รหัส หมายเลข รูปถ่ายหรือสิ่งบ่งชี้อื่นๆ ได้

โดยปกติคนเราจะมีความเป็นอยู่ส่วนตัวในการดำรงชีวิตระดับหนึ่งที่ไม่ต้องการให้ผู้อื่นนำไปเปิดเผยต่อสาธารณะ ซึ่งอาจทำให้เราเกิดความไม่สบายใจ หรือรำคาญใจ ซึ่งมาตรา ๓๔ ของรัฐธรรมนูญได้รับรองว่าบุคคลมีสิทธิในความเป็นอยู่ส่วนตัว ผู้ใดจะฉุกเฉียบความเป็นอยู่ส่วนตัวของบุคคลอื่นไม่ได้

๕. ประชาชนจะเข้าถึงข้อมูลนำสารส่วนบุคคลของตนได้อย่างไร ?

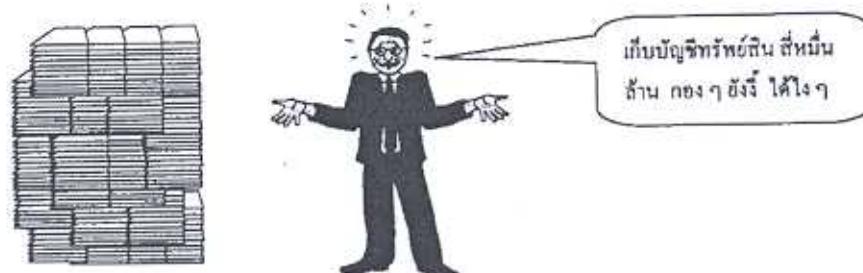

พระราชบัญญัติข้อมูลบ่าวสารของราชการ พ.ศ. ๒๕๔๐ ได้ให้สิทธิแก่ประชาชนเข้าของข้อมูลบ่าวสารส่วนบุคคลมีสิทธิขอคราวๆ ข้อมูลบ่าวสารของตนหรือเกี่ยวกับคนของ ได้ และกำหนดว่า ถ้าพบว่า ข้อมูลบ่าวสารส่วนบุคคลซึ่งหน่วยงานของรัฐจัดเก็บไว้ไม่ถูกต้อง ประชาชนผู้เป็นเจ้าของข้อมูลยื่นมีสิทธิท้าทายเป็นหนังสือ ให้หน่วยงานของรัฐแก้ไขข้อมูลบ่าวสารดังนั้นได้ ทั้งนี้ เพื่อมิให้มีการนำข้อมูลบ่าวสารที่ผิดพลาดไปใช้แก่ผลประโยชน์ของบุคคล และจะขอสำเนาข้อมูลบ่าวสารนั้นก็ได้

ในกรณีที่หน่วยงานของรัฐไม่ขอมีปฏิบัติตามค่าข้อแก้ไข ประชาชนเข้าของอาจถูกห้ามที่ต่อ
คณะกรรมการวินิจฉัยการเปิดเผยข้อมูลข่าวสารได้ภายใน ๓๐ วันนับแต่วันที่ได้รับแจ้ง ซึ่งต้าคณะกรรมการ
วินิจฉัยการเปิดเผยข้อมูลข่าวสารได้วินิจฉัยเรื่องดัง หน่วยงานของรัฐก็ต้องปฏิบัติตาม

อย่างไรก็ตาม ไม่ว่าจะมีอุทธรณ์หรือไม่ หรือผลการพิจารณาอุทธรณ์จะเป็นเช่นใดก็ตาม เข้าของข้อมูลนี้ศึกษาข้อให้หน่วยงานของรัฐหมายเหตุคำขอของคุณแน่นไว้กับข้อมูลข่าวสารส่วนบุคคลนั้นได้ทันที เมื่อแต่ละฝ่ายยืนยันว่าตนเป็นฝ่ายถูก การให้หมายเหตุไว้จะเป็นวิธีการดูดีที่จะเตือนให้ผู้จะนำข้อมูลข่าวสารส่วนบุคคลนั้นมาใช้ได้กระหนักและใช้คุณพินิจ ให้บรรมัคระวังว่าที่ถูกต้องเป็นเช่นใดแน่

๖. ก咽喉炎ข้อมูลที่ว่าสารมีการคุ้มครองข้อมูลที่ว่าสารส่วนบุคคลไว้หรือไม่ อย่างไร ?

ประชาชนชาวไทยทุกคนที่เป็นบุคคลธรรมดា (ไม่รวมนิติบุคคล) มีสิทธิได้รับความคุ้มครองข้อมูล个別化する。この文は、個人情報を保護する権利を述べたもので、日本語では「個人情報の保護に関する法律」などと訳される。

บุคคลมีสิทธิในความเป็นอิสระส่วนตน โดยผู้ใดจะกล่าวหรือแพร่หลายไปยังสาธารณะเป็นการกระทำสิทธิ์ความเป็นอิสระส่วนตัวมิได้

โดยหลักการแล้ว ข้อมูลข่าวสารส่วนบุคคลที่อยู่ในความครอบครองคุณลักษณะของหน่วยงานของรัฐ จะนำออกไปเปิดเผยโดยเจ้าของข้อมูลไม่ยินยอมไม่ได้ และคำยินยอมต้องทำเป็นหนังสือ

พระราชบัญญัติข้อมูลข่าวสารของราชการ พ.ศ. ๒๕๔๐ "ได้กำหนดหลักการเฉพาะเกี่ยวกับการคุ้มครองข้อมูลข่าวสารส่วนบุคคล เพื่อมิให้เกิดการกระทำการใดก็ตามที่ต่อสิทธิของบุคคล ดังนี้"

๑. หลักการเกี่ยวกับระบบข้อมูล และการจัดเก็บข้อมูลข่าวสารส่วนบุคคล

๑.๑ กฎหมายกำหนดให้หน่วยงานของรัฐต้องจัดให้มีระบบข้อมูลข่าวสารส่วนบุคคล เพื่อรองรับที่เกี่ยวข้อง และจำเป็นต้องการปฏิบัติตาม และให้ยกเลิกเมื่อหมดความจำเป็น

๑.๒ ให้หน่วยงานของรัฐพยากรณ์จัดเก็บข้อมูลข่าวสารส่วนบุคคลจากเจ้าของข้อมูลโดยตรง

๑.๓ บังคับให้มีการประกาศ รายการสำคัญหรือจำเป็นเกี่ยวกับการจัดเก็บข้อมูลข่าวสาร ส่วนบุคคลโดยการลงพิมพ์ในราชกิจจานุเบกษาในราชการดังต่อไปนี้

- ประเภทของบุคคลที่มีการเก็บข้อมูลไว้
- ประเภทของระบบข้อมูลข่าวสารส่วนบุคคล
- ลักษณะการใช้ข้อมูลตามปกติ
- วิธีการขอตรวจสอบข้อมูลข่าวสารของเจ้าของข้อมูล
- วิธีการขอให้เปลี่ยนแปลงแก้ไขข้อมูล
- แหล่งที่มาของข้อมูล

๑.๔ กำหนดให้หน่วยงานของรัฐต้องจัดระบบรักษาความปลอดภัยและตรวจสอบความถูกต้องของข้อมูลอย่างสมอ

๒. การนำข้อมูลไปใช้งาน

กฎหมายกำหนดให้หน่วยงานของรัฐต้องแจ้งให้เจ้าของข้อมูลทราบ ในการซื้อขายส่งข้อมูล ข่าวสารส่วนบุคคลไปยังที่ได้ ซึ่งจะเป็นผลให้บุคคลทั่วไปทราบข้อมูลข่าวสารนั้นได้ เว้นแต่ เป็นไปตาม ลักษณะการใช้ข้อมูลตามปกติ

๓. การเปิดเผยข้อมูลข่าวสารส่วนบุคคล

หน่วยงานของรัฐจะเปิดเผยข้อมูลข่าวสารส่วนบุคคลที่อยู่ในความควบคุมคุณลักษณะของคนด้วย หน่วยงานของรัฐแห่งอื่นหรือผู้อื่น โดยปราศจากความยินยอมเป็นหนังสือของเจ้าของข้อมูลที่ให้ไว้ล่วงหน้า หรือในขณะนั้นมิได้ เว้นแต่เป็นการเปิดเผยตามพระราชบัญญัตินี้ได้กำหนดไว้ เช่น การเปิดเผยต่อเจ้าหน้าที่ของรัฐในหน่วยงานของตนเพื่อการนำไปใช้ตามคําอ่านเจหน้าที่ของหน่วยงานของรัฐแห่งนั้น หรือเป็นการให้ซึ่งเจ้าเป็นเพื่อการป้องกันหรือระวังอันตรายต่อชีวิตหรือสุขภาพของบุคคลฯ

๗. ข้อมูลข่าวสารประวัติศาสตร์ คืออะไร ?

ข้อมูลข่าวสารประวัติศาสตร์ คือ ข้อมูลข่าวสารของราชการที่มีอายุครบกำหนด ๒๐ ปี สำหรับ
ข้อมูลทั่วไป หรือ ๑๕ ปี สำหรับข้อมูลเกี่ยวกับสถาบันกษัตริย์

ข้อมูลข่าวสาร ในราชการย่อมเป็นประโยชน์ต่อการศึกษาทั้งทางด้านประวัติศาสตร์และด้านวิชาการต่าง ๆ ในอนาคต การเก็บรักษาเอกสารเหล่านี้หากไปปัจจุบันความเห็นของแหล่งหน่วยงานจะไม่เหมาะสม โดยมาตรฐานในการคัดเลือกเก็บจะลักษณะสูญเสียข้อมูลข่าวสารหลายประการที่ควรได้จัดเก็บอีกประการหนึ่งคือการจัดเก็บรักษาข้อมูลข่าวสารที่สำคัญและมีให้บุคลากร มีใช้เทคโนโลยีที่เข้ากันทั่วไป ดังนั้น กฎหมายจึงกำหนดเป็นหลักการว่า (๑) ข้อมูลข่าวสาร ใดที่หน่วยงานของรัฐไม่ประสงค์จะเก็บรักษา หรือ (๒) มีอาชญากรรมกำหนดมาตรา ๒๖ วรรคสอง จะต้องขัดสังกัดแก่ห้องคุมหมายเหตุแห่งชาติ เพื่อจะได้คัดเลือกเก็บไว้ให้ประชาชนได้ศึกษาด้วยว่าไม่ใช่นั้นข้อมูลข่าวสารดังกล่าว จะถูกหอดพิมพ์ไว้โดยไม่เกิดประโยชน์แก่ประชาชน นอกจากห้องคุมหมายเหตุแห่งชาติแล้วอาจมีการครุพาระออกกฎหมายกำหนดหน่วยงานอื่นของรัฐให้ทำหน้าที่คัดเลือกและเก็บรักษาเอกสารประวัติศาสตร์บางประเภทให้ประชาชนศึกษาด้วยว่าได้เช่นกัน ด้านอนาคตจะมีการแยกความเชี่ยวชาญเฉพาะทางในการเก็บรักษาเอกสารประวัติศาสตร์

ข้อมูลข่าวสารที่ต้องส่งไปคัดเลือกนี้ไม่ใช้บังกับกับข้อมูลข่าวสารของราชการที่คณะกรรมการหรือองค์กรเป็นผู้กำหนดให้ต้องทำลายหรืออาจทำลายได้โดยไม่ต้องรักษา (มาตรา ๒๖) เพราะข้อมูลบางประเภทเห็นได้โดยสภาวะว่าไม่มีคุณค่าที่จะเก็บไว้ศึกษา และการเก็บไว้หรือจัดส่งไปให้คัดเลือกจะเป็นการสิ้นเปลืองค่าใช้จ่ายโดยใช้เหตุ

สิทธิ ตามกฎหมายข้อมูลข่าวสาร

๘. กฎหมายกำหนดให้สิทธิอะไรบ้างแก่ประชาชนในการเข้าถึงข้อมูลข่าวสารของราชการ ?

พระราชบัญญัติข้อมูลข่าวสารของราชการ พ.ศ. ๒๕๖๐ ได้กำหนดสิทธิสำคัญ ๆ แก่ประชาชน ดังนี้

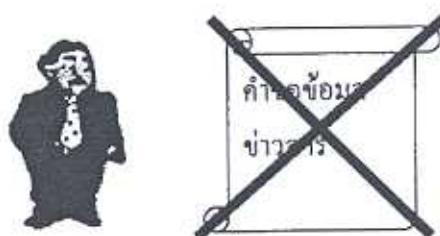
๑. สิทธิ “ได้รับข้อมูลข่าวสารของราชการ” พระราชบัญญัติได้รองรับสิทธิไว้ในมาตรา ๗ มาตรา ๑๑ มาตรา ๑๒ และมาตรา ๒๖
๒. สิทธิ “ทัศก้านการเปิดเผยข้อมูลข่าวสารกรณีมีส่วนได้เสีย” ตามมาตรา ๑๓
๓. สิทธิ “ร้องเรียนหน่วยงานของรัฐ” ตามมาตรา ๑๓
๔. สิทธิ “อุทธรณ์คำสั่งไม่เปิดเผยข้อมูลข่าวสารของราชการ” ตามมาตรา ๑๘ และ ๒๕
๕. สิทธิ “ได้รับการคุ้มครองข้อมูลข่าวสารส่วนบุคคล” ตามมาตรา ๒๓ และมาตรา ๒๔

๙. หากประชาชนไม่รู้ว่าหน่วยงานของรัฐแห่งใด เป็นผู้จัดเก็บหรือครอบครองข้อมูลข่าวสาร ที่ต้องการขอ ประชาชนจะทำอย่างไร ?

ในการพิทีประชานต้องการทราบข้อมูลข่าวสารของราชการเรื่องหนึ่ง เรื่องใด ให้ศึกษาและพิจารณา ก่อนว่า ข้อมูลข่าวสารที่ต้องการทราบนั้น เกี่ยวข้องและอยู่ในความดูแลของหน่วยงานของรัฐแห่งใด แต่ในการพิทีประชานที่ไม่ทราบจริง ๆ ว่า หน่วยงานของรัฐแห่งใดเป็นผู้ครอบครองข้อมูลข่าวสารนั้น ให้ไปยื่นคำขออุปข้อมูลข่าวสารที่ ต้องการ ณ หน่วยงานของรัฐที่อยู่ใกล้และสะดวกที่สุด โดยกฎหมายกำหนดให้เป็นหน้าที่ของหน่วยงานที่รับ คำขอจะต้องให้คำแนะนำที่ถูกต้องเพื่อไปยื่นคำขอต่อหน่วยงานของรัฐที่ควบคุมข้อมูลข่าวสารนั้นโดยไม่ชักช้า

๑๐. หากหน่วยงานของรัฐไม่พิจารณาคำขอข้อมูลข่าวสาร ประชาชนจะทำอย่างไร ?

ในการพิทีประชานได้ไปใช้สิทธิขออุปข้อมูลข่าวสารที่ต้องการจากหน่วยงานของรัฐแห่งใดแล้ว หน่วยงานของรัฐแห่งนั้น ยังทำเพิกเฉยไม่พิจารณาคำขอในเวลาอันสมควร ประชาชนควรปฏิบัติ ดังนี้

๑. ไปติดต่อเจ้าหน้าที่ผู้รับผิดชอบ โดยทำหนังสือหรือโดยทาง ขอทราบผลการพิจารณา โดยยกสิทธิรับรู้ข้อมูลข่าวสารตามพระราชบัญญัติข้อมูลข่าวสารของราชการ พ.ศ. ๒๕๖๐ ข้อ อ้าง และ ให้เวลาพอสมควรในการพิจารณาแก่เจ้าหน้าที่ผู้รับผิดชอบ

๒. ติดตามทราบผลการพิจารณาเมื่อครบกำหนดเวลาอันสมควรตามข้อ ๑ หากพบว่า เป็นปัญหาระดับเจ้าหน้าที่ให้ขอบคุณบุคลากรด้วยคำอธิบายชัดเจนของหน่วยงานของรัฐแห่งนั้น เพื่อรับรู้ การพิจารณา และแก้ไขปัญหาในระดับหน่วยงาน

๓. หากดำเนินการตาม ๑ และ ๒ ยังไม่บังเกิดผลให้ใช้สิทธิร้องเรียนต่อกษัตริยกรรมการข้อมูล ข่าวสารของราชการ โดยทำเป็นหนังสือถึง

ที่อยู่ผู้ร้อง

เรียน ประธานกรรมการข้อมูลข่าวสารของราชการ
สำนักงานปลัดสำนักนายกรัฐมนตรี
ทำเนียบรัฐบาล กรุงเทพฯ ๑๐๓๐๐

๑๑. หากประชาชนทราบว่า ตนเองมีส่วนได้เสียในข้อมูลข่าวสารของราชการที่มีผู้อื่นมาขอใช้สิทธิตรวจสอบข้อมูลข่าวสารนั้น จะทำอย่างไรเพื่อมีการเปิดเผยข้อมูลข่าวสารนั้น ?

ไม่ว่ากรณีใด ๆ หากผู้ใดทราบว่า การที่หน่วยงานของรัฐฯ เปิดเผยข้อมูลข่าวสารให้อันกระทบถึงประโยชน์ได้เสียของตนก็อาจยื่นคำคัดค้านการเปิดเผยข้อมูลข่าวสารนั้น ทั้งนี้ ไม่จำเป็นต้องได้รับแจ้งจากเจ้าหน้าที่เสียก่อน ในกรณีเจ้าหน้าที่ต้องพิจารณาคำขอของผู้ขออุปข้อมูลและคำคัดค้านของผู้ที่มีส่วนได้เสียประกอบกัน ถ้าเจ้าหน้าที่มีคำสั่งไม่รับฟังคำคัดค้าน ผู้คัดค้านมีสิทธิอุทธรณ์ต่อคณะกรรมการวินิจฉัยการเปิดเผยข้อมูลข่าวสารได้ภายใน ๗๕ วันนับแต่วันที่ได้รับแจ้งคำสั่ง (มาตรา ๑๙) ในกรณีเจ้าหน้าที่จะเปิดเผยข้อมูลข่าวสารนั้นยังไม่ได้ลงกว่าจะถ่วงพันธะเวลาอุทธรณ์ ๗๕ วัน ดังกล่าวเพื่อจะได้ทราบว่าผู้นั้นได้เขียนอุทธรณ์หรือไม่ และหากมีการยื่นอุทธรณ์ก็จะยังเปิดเผยไม่ได้ลงกว่าจะได้รับแจ้งคำวินิจฉัยอุทธรณ์ของคณะกรรมการวินิจฉัยการเปิดเผยข้อมูลข่าวสาร (มาตรา ๑๗ วรรคสาม)

๑๒. สิทธิในการขอตรวจสอบข้อมูลข่าวสารของราชการ ประชาชนผู้ขอจำเป็นต้องมีส่วนได้เสียในข้อมูลข่าวสารนั้นด้วยหรือไม่ ? เพาะะเหตุใด ?

บุคคลไม่ว่าจะมีส่วนได้เสียเกี่ยวข้องหรือไม่ ก็ยังมีสิทธิเข้าตรวจสอบข้อมูลข่าวสารของทางราชการนี้อย่างไรก็ตาม สิทธิได้รับนี้เป็นพื้นฐานของการจัดการปกครองในรัฐ สิทธินี้จึงเป็นของคนไทยโดยเฉพาะสำหรับคนต่างด้าวหากจะมีที่จะอยู่ในเรื่องการปกป้องสิทธิของตนเท่านั้นมาตรา ๕ วรรคสี่ ซึ่งวางแผนกว่า

คนต่างด้าวจะมีสิทธิเข้าตรวจสอบข้อมูลข่าวสารตามมาตรา ๔ ได้หรือไม่ เพียงใด ให้เป็นไปตามที่กำหนดในกฎหมาย แต่คนต่างด้าวนี้ไม่รวมถึงผู้ไม่มีสัญชาติไทยแต่ได้รับอนุญาตให้มีอื่นที่อยู่ในประเทศไทย (มาตรากฎหมายค่าว่า “คนต่างด้าว”) เพราะกรณีนั้นผู้นั้นมีอื่นที่อยู่ถาวรในประเทศไทยแล้วสมควรมีสิทธิอย่างคนไทยในเรื่องข้อมูลข่าวสารของราชการได้

๓๓. ประชาชนจะใช้สิทธิร้องเรียนหน่วยงานของรัฐได้ในกรณีใดบ้าง ?

ประชาชนสามารถใช้สิทธิร้องเรียนได้ต่อเมื่อเห็นว่าหน่วยงานของรัฐมีการฝ่าฝืน
ไม่ปฏิบัติตามกฎหมายในการค่า ๗ ดังต่อไปนี้

๑. กรณีไม่นำข้อมูลข่าวสารตามมาตรา ๗ ลงพิมพ์ในราชกิจจานุเบกษา
๒. กรณีไม่จัดข้อมูลข่าวสารตามมาตรา ๔ ให้ประชาชนตรวจสอบได้
๓. กรณีไม่จัดทำข้อมูลข่าวสารให้แก่ผู้ใช้สิทธิขอคุณมาตรา ๑๑
๔. กรณีไม่ให้คำแนะนำที่ถูกต้องหรือไม่ส่งคำขอให้หน่วยงานผู้จัดทำข้อมูลข่าวสาร

พิจารณาตามมาตรา ๑๒

๕. กรณีไม่แจ้งให้ผู้มีประযุชน์ได้เดินทางออกคัดค้านการเปิดเผยข้อมูลข่าวสารของ
ราชการตามมาตรา ๑๒

๖. กรณีไม่ปฏิบัติตามกฎหมายเกี่ยวกับการจัดระบบข้อมูลข่าวสารส่วนบุคคลตามมาตรา ๒๑
๗. กรณีเปิดเผยข้อมูลข่าวสารส่วนบุคคล โดยปราศจากความยินยอมเป็นหนังสือของ

เจ้าของข้อมูลตามมาตรา ๒๔

๘. กรณีกระทบกระเทือนสิทธิของเจ้าของข้อมูลข่าวสารส่วนบุคคลโดยฝ่าฝืนไม่ปฏิบัติ
ตามมาตรา ๒๕ (ยกเว้นเป็นกรณีตามมาตรา ๒๕ วรรคสี่)

๙. กรณีไม่ส่งมอบข้อมูลข่าวสารประวัติศาสตร์ให้กับหอของหน่วยเหตุเพื่อคัดเลือกไว้ให้
ประชาชนได้ศึกษาค้นคว้าตามมาตรา ๒๖

๑๐. กรณีหน่วยงานของรัฐปฏิบัติหน้าที่ล่าช้าหรือไม่ให้บริการข้อมูลข่าวสารตามมาตรา ๑๓

๑๑. กรณีไม่ได้รับความสะดวกในการใช้สิทธิรับรู้ข้อมูลข่าวสาร โดยไม่มีเหตุอันสมควรตาม มาตรา ๑๑

๑๒. กรณีหน่วยงานของรัฐปฏิเสธว่าไม่มีข้อมูลข่าวสารตามที่ร้องขอและผู้ร้องขอไม่เชื่อว่า เป็นความจริงตามมาตรา ๑๑

๑๓. ประชาชนจะร้องเรียนหน่วยงานของรัฐได้อย่างไร และร้องเรียนกับใคร ?

ประชาชนมีสิทธิยื่นคำร้องเรียนต่อคณะกรรมการข้อมูลข่าวสารของราชการ กฎหมายไม่ได้ระบุว่าให้ร้องเรียนด้วยวิธีใด ประชาชนอาจไปร้องเรียนด้วยตนเอง ณ สำนักงานคณะกรรมการข้อมูลข่าวสารของราชการ โดยให้เจ้าหน้าที่ดังบันทึกไว้ให้ หรือส่งทางไปรษณีย์ ถึงประธานกรรมการข้อมูลข่าวสารของราชการ หรือ ร้องเรียนด้วยวิธีการอื่น

คำแนะนำ: คำร้องเรียนหรือคำถellungที่มีความชัดเจน ทำเป็นหนังสือ เพื่อประโยชน์ของผู้ร้องเรียน

● การเขียนคำขอข้อมูลข่าวสารของราชการ

ประชาชนจะใช้สิทธิในการรับรู้ข้อมูลข่าวสารของราชการได้ โดยค้องบีนคำขอ แต่กฎหมาย ไม่ได้กำหนดว่าคำขอนี้ต้องเป็นลายลักษณ์อักษร อย่างไรก็ตาม การเขียนคำขอที่เพื่อให้ประชาชนได้รับ ประโยชน์สูงสุด และทำให้มีหลักฐานชัดเจนทั้งผู้ขอและส่วนราชการ ในกรณีที่ต้องการเขียนคำขอ ควรเขียน ให้ถูกต้องครบถ้วนในรายละเอียดเกี่ยวกับสิ่งที่ขอ รวมถึงข้อมูล และรายละเอียดเกี่ยวกับข้อมูลที่ขอให้ชัดเจนที่สุดเท่าที่ จะทำได้ เช่น การขอคูอกสารสัญญาขององค์กรบริหารส่วนตำบล ควรระบุว่า สัญญาร่องอะไร ทำสัญญา เมื่อวันที่เท่าไหร หรือการขอรายงานการประชุมของ อบต. ควรเขียนให้ชัดเจนว่า เป็นรายงานการประชุมเกี่ยวกับ เรื่องอะไร หรือเป็นการประชุมของกรรมการชุดใด และเป็นการประชุมครั้งที่เท่าไหร เป็นต้น

● วิธีการเขียนคำขอข้อมูลข่าวสารของราชการ

๑. รายละเอียดเกี่ยวกับตัวผู้ขอข้อมูล มีดังนี้

- ชื่อ ที่อยู่ สถานที่ติดต่อ ได้สะดวก และหมายเลขโทรศัพท์ (ถ้ามี)

- วันที่เขียนคำขอ
 - ๒. รายละเอียดเกี่ยวกับข้อมูลที่ขอ มีดังนี้
 - ข้อเอกสารหรือแฟ้ม หากไม่ทราบให้ระบุชื่อ รายละเอียดเกี่ยวกับข้อมูลพอกเข้าใจได้
 - ระบุวิธีการที่ต้องการได้ข้อมูล เช่น ต้องการคู, ต้องการสำเนา, ต้องการสำเนาที่มีการรับรองความถูกต้อง

๓. ระบุเหตุผลที่ขอข้อมูล (กฎหมายนี้ได้กำหนดว่าผู้ขอข้อมูลต้องแสดงเหตุผลประกอบการขอข้อมูลข่าวสาร แต่หากผู้ขอจะระบุเหตุผลไว้ในคำขอ ก็จะเป็นประโยชน์ในการพิจารณาหน้าที่จะได้นำไปใช้ประกอบการใช้คุลปินิจโดยอาจจำเป็นต้องชั่งน้ำหนักเหตุผลระหว่างประโยชน์ของราชการกับประโยชน์ของเอกชนอื่นที่เกี่ยวข้องหรือผู้ขอว่า สมควรจะให้ข้อมูลแก่ผู้ขอหรือไม่)

● การร้องเรียน

เมื่อหน่วยงานของรัฐฝ่าฝืนหรือไม่ปฏิบัติหน้าที่ตามที่กำหนดไว้ในพระราชบัญญัติข้อมูลข่าวสาร ของราชการ พ.ศ. ๒๕๔๐ (มาตรา ๑๓ และมาตรา ๓๑) ประชาชนมีสิทธิเขียนคำร้องเรียนต่อกองคณะกรรมการข้อมูล ข่าวสารของราชการ โดยมีข้อความและวิธีการร้องเรียน ดังต่อไปนี้

๙. ขั้นตอนการร้องเรียน

๑) พิจารณาว่าพฤติการณ์ หรือการปฏิบัติของหน่วยงานของรัฐมีลักษณะดังกล่าวไว้ใน

๒) บันทึกสือร่องเรียนด้วยตนเอง หรือ มอบฉันทะให้ผู้อื่นมาเขียนแทนต่อคณะกรรมการ
ข้อมูลข่าวสารของราชการได้ทันที โดยยืนที่สำนักงานคณะกรรมการข้อมูลข่าวสารของราชการ สำนักงาน
ปลัดสำนักนายกรัฐมนตรี หรือจะส่งหนังสือร่องเรียนทางไปรษณีย์ก็ได้

๙) รอพิจารณาของคณะกรรมการข้อมูลป่าวสารของราชการ

๒ ข้อความที่ควรระบุในหนังสือร้องเรียน

๑) รายละเอียดข้อมูลที่เกี่ยวกับผู้ร้องเรียน ประกอบด้วย

- ชื่อ-นามสกุล ที่อยู่ หรือสถานที่คิดต่อโดยละเอียด
 - โทรศัพท์ (ถ้ามี)
 - วันที่ที่นิรนามร้องเรียน

(๔) รายละเอียดเกี่ยวกับหน่วยงานและการปฏิบัติที่ไม่เป็นไปตามกฎหมาย

- ข้อหน่วยงาน
 - ข้อเท็จจริงหรืออุดมการณ์ที่เป็นการปฏิบัติไม่ถูกต้องตามกฎหมาย หรือไม่ปฏิบัติ

ความกตัญมาย

๗) เอกสารประกอบอื่น ๆ (ถ้ามี)

หากมีเอกสารประกอบ เช่น สำรับขอข้อมูลข่าวสาร หรือหนังสือแจ้งการปฏิเสธการให้ข้อมูลข่าวสาร ซึ่งหากผู้ร้องจะแนบไปด้วยก็จะเป็นประโยชน์ต่อกรรมการฯ ซึ่งจะได้นำไปเป็นข้อมูลประกอบการพิจารณาเรื่องร้องเรียนนั้น ๆ ต่อไป

๓ ข้อแนะนำในการเขียนหนังสือร้องเรียน

๑) การใช้ถ้อยคำสุภาพ

๒) ระบุชื่อเท็จจริง หรือพฤติกรรมของหน่วยงานของรัฐ รวมทั้งรายละเอียดเกี่ยวกับข้อมูลข่าวสารที่เกี่ยวข้องให้ชัดเจน

๓) พยายามหลีกเลี่ยงการร้องเรียนที่ใช้ถ้อยคำเสียดสี คุหะมิն หรือพาดพิงไปถึงบุคคลอื่น

๔) ดำเนินข้อข้อข้องในการเขียนหนังสือร้องเรียน สามารถขอค่าแนะนำจากเจ้าหน้าที่ของสำนักงานคณะกรรมการข้อมูลข่าวสารของราชการ อาคารสำนักงานปลัดสำนักนายกรัฐมนตรี ชั้น ๔ ทำเนียบรัฐบาล กรุงเทพฯ ๑๐๓๐๐ โทรศัพท์ ๒๖๗๑-๘๕๕๒-๓ โทรสาร ๒๖๗๑-๘๕๕๓

๑๕. ประชาชนจะใช้สิทธิอุทธรณ์คำสั่งปิดเผยแพร่หรือไม่ปิดเผยแพร่ข้อมูลข่าวสารของราชการในกรณีใดด้านนี้ ?

การอุทธรณ์ตามพระราชบัญญัตินี้ ประชาชนจะสามารถอุทธรณ์ต่อคณะกรรมการข้อมูลข่าวสารของราชการได้ ๑ กรณี คือ

๑) กรณีหน่วยงานของรัฐมีคำสั่งไม่ปิดเผยแพร่ข้อมูลข่าวสารตามที่ได้มีคำขอ

๒) กรณีหน่วยงานของรัฐปฏิเสธไม่รับฟังคำคัดค้านการปิดเผยแพร่ข้อมูลข่าวสาร ซึ่งบุคคลผู้คัดค้านทราบว่า ตนมีประโยชน์ได้เสีย และผู้มีประโยชน์ได้เสียนี้ได้เสนอคำคัดค้านพร้อมเหตุผลประกอบเพื่อให้หน่วยงานของรัฐปิดเผยแพร่ข้อมูลดังกล่าวแล้ว

๓) กรณีหน่วยงานของรัฐไม่อนุญาตแก้ไขข้อมูลข่าวสารส่วนบุคคลตามคำขอ เมื่อบุคคลได้เห็นว่า ข้อมูลข่าวสารส่วนบุคคลที่เกี่ยวกับตน ซึ่งหน่วยงานของรัฐจัดเก็บไว้ในสูตรค้องคานที่เป็นจริง และได้ขึ้นคำขอเป็นหนังสือให้หน่วยงานของรัฐเปลี่ยนแปลงแก้ไขให้สูตรค้อง

ทั้ง ๓ กรณีดังกล่าว ประชาชนมีสิทธิยื่นหนังสืออุทธรณ์ต่อคณะกรรมการข้อมูลข่าวสารของราชการ เพื่อพิจารณาส่งคำอุทธรณ์ให้คณะกรรมการการวินิจฉัยการเปิดเผยข้อมูลข่าวสารพิจารณาในทันทีไป

๑๖. ประชาชนจะอุทธรณ์ได้อย่างไรและอุทธรณ์ต่อใคร ?

ประชาชนมีสิทธิยื่นคำอุทธรณ์ต่อคณะกรรมการข้อมูลข่าวสารของราชการ เพื่อพิจารณาส่งเรื่อง ให้คณะกรรมการวินิจฉัยการเปิดเผยข้อมูลข่าวสารที่มีความเชื่อว่าอยู่นอกเขตที่เกี่ยวข้องกับข้อมูลข่าวสาร นั้น ดำเนินการพิจารณาในทันที โดยมีขั้นตอนและวิธีการอุทธรณ์ ดังนี้

(๑) พิจารณาว่าหน่วยงานของรัฐได้กระทำการหรือปฏิบัติตาม กรณีดังกล่าวในค่าตอบแทนข้อ ๑๕ แล้วหรือไม่

(๒) ยื่นหนังสืออุทธรณ์ต่อ คณะกรรมการการวินิจฉัยการเปิดเผยข้อมูลข่าวสาร โดยผ่าน คณะกรรมการข้อมูลข่าวสารของราชการ โดยยื่นที่ สำนักงานคณะกรรมการข้อมูลข่าวสารของราชการ สำนักงานปลัดสำนักนายกรัฐมนตรี หรือ อาจส่งหนังสืออุทธรณ์ทางไปรษณีย์ก็ได้

(๓) รอฟังผลการพิจารณาของคณะกรรมการการวินิจฉัยการเปิดเผยข้อมูลข่าวสารภายในเวลา ๖๐ วัน

- ข้อความที่ควรระบุในหนังสืออุทธรณ์

(๑) รายละเอียดเกี่ยวกับผู้อุทธรณ์ ได้แก่

- ชื่อ - นามสกุล ที่อยู่ หรือสถานที่ติดต่อ โดยละเอียด โทรศัพท์(ถ้ามี)
- วันที่ยื่นคำอุทธรณ์

(๒) รายละเอียดเกี่ยวกับหน่วยงาน และการกระทำที่เป็นเหตุให้ท่านยื่นคำอุทธรณ์ ได้แก่

- ชื่อหน่วยงาน
- ข้อเท็จจริง หรือ พฤติกรรมและ การกระทำ หรือคำสั่งที่เป็นมูลเหตุให้ท่านยื่นคำอุทธรณ์ โดยระบุให้ชัดเจนว่า เป็นกรณีไม่เปิดเผยข้อมูลที่ท่านขอ หรือ ในรับฟังคำพดค้านของท่าน หรือ ไม่ชอบแก้ไข หรือลบข้อมูลที่ท่านขอให้แก้ไข

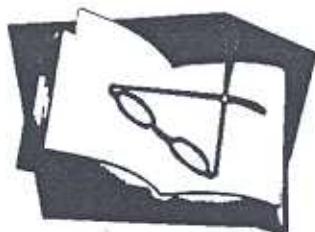
- รายละเอียดเกี่ยวกับข้อมูลที่เป็นเหตุให้ท่านอุทธรณ์ โดยควรระบุให้ละเอียดชัดเจน และเจ้าใจได้ว่าข้อมูลที่ท่านขอ หรือ ข้อมูลที่ท่านคัดค้านในฐานะผู้มีส่วนได้เสีย หรือ ข้อมูลที่ท่านต้องการให้แก้ไขหรือลบ เป็นข้อเรื่องอะไร โดยควรระบุให้ชัดเจนที่สุดเท่าที่จะทำได้ และควรระบุชื่อและประเภท ตลอดจนหมายเลขอและวันที่ที่กำหนดในเอกสารไว้ด้วย (ด้านมี)

๗) เอกสารประกอบด้านนี้

หากผู้อุทธรณ์มีเอกสารประกอบ เช่น สำเนาคำร้องขอข้อมูลข่าวสาร และหรือหนังสือแจ้งคำสั่งของหน่วยงานที่สั่งไม่เปิดเผย หรือ สั่งไม่วรับฟังคำคัดค้านของท่าน หรือ สั่งไม่แก้ไขเปลี่ยนแปลง หรือลบข้อมูลที่ท่านต้องการให้แก้ไข ตลอดจนเอกสารอื่น ๆ ที่เกี่ยวข้อง (ถ้ามี) หากจะแนบไปกับคำอุทธรณ์ก็จะเป็นประโยชน์ต่อการพิจารณาของ คณะกรรมการข้อมูลข่าวสารของราชการ และ คณะกรรมการวินิจฉัยการเปิดเผยข้อมูลข่าวสาร ซึ่งจะได้นำไปใช้ประกอบการวินิจฉัยอุทธรณ์ต่อไปได้

ข้อยกเว้น และการควบคุ้มครองสิทธิของประชาชน

๑๑. มีข้อมูลข่าวสารของราชการลักษณะใดบ้างที่หน่วยงานของรัฐสามารถใช้ดุลยพินิจ
ปฏิเสธคำขอข้อมูลข่าวสารนั้นได้?

พระราชบัญญัติกำหนดให้สิทธิได้รู้ข้อมูลข่าวสาร (การเปิดเผยเป็นหลัก) ส่วนการไม่เปิดเผย
จะเป็นเพียงข้อยกเว้น และปกปิดได้เท่าที่จำเป็น โดยกฎหมายจำกัดไว้ดังนี้

ข้อยกเว้นที่ ๑ ข้อมูลข่าวสารเกี่ยวกับความมั่นคงของประเทศไทย เป้าหมายหลักของการรวมตัวเป็น
รัฐ คือ ความมั่นคงของประเทศไทยเป็นหลักประกันพื้นฐานในการอำนวยการให้ชีวิตประชาชนดำเนินไป
ในสังคมได้อย่างสงบสุข หากความมั่นคงในที่นี้มีความหมายกว้าง รวมไปถึงความมั่นคงในทุก ๆ ด้าน เช่น
การปกครองภายในประเทศไทย ความสัมพันธ์ระหว่างประเทศ การทหาร การเศรษฐกิจ สังคมจิตวิทยา วิทยาการ
สิ่งแวดล้อม ฯลฯ แม้ความหมายของความมั่นคงจะกว้าง แต่ความสำคัญอยู่ที่น้ำหนักของเรื่องว่าสำคัญถึงระดับ
กระบวนการจึงความเป็นอยู่ของประเทศไทยจริงหรือไม่

ข้อยกเว้นที่ ๒ ข้อมูลข่าวสารที่เกี่ยวกับการบังคับใช้กฎหมาย กฎหมายเป็นมาตรการที่รัฐจัดให้
มีเพื่อบังคับให้เกิดผลตามความต้องการของสังคม และกฎหมายต่าง ๆ จะบังเกิดผลได้ต่อเมื่อมีกลไกบังคับให้
เกิดผล กฎหมายส่วนใหญ่จะมีกลไกบังคับโดยเจ้าหน้าที่ ดังนั้น ข้อมูลข่าวสารใด หากทำให้ “การใช้บังคับ^๑
กฎหมายเสื่อมประสึกหรือไม่อาจสำเร็จตามวัตถุประสงค์” แล้วกฎหมายก็ให้เจ้าหน้าที่อาจมีคำสั่ง
ไม่เปิดเผยข้อมูลข่าวสารนั้นได้ เพราะอยู่ในกระบวนการขัดคัดความมุ่งหมายของสังคม สำหรับเงื่อนไขที่ทำให้การ
ใช้บังคับกฎหมายไม่เกิดผลนั้นกฎหมายนิ้วได้จัดตั้งไว้ด้วยที่ต้องเป็นเรื่องประเภทใด อาจเกี่ยวกับการฟ้องคดี
การป้องกัน การปราบปราม การทดสอบ การตรวจสอบ หรือแหล่งที่มาของข้อมูลข่าวสารก็ได้

ข้อยกเว้นที่ ๓ ข้อมูลข่าวสารที่เกี่ยวกับความเห็นภาคใน ในการทำงานของหน่วยงานของรัฐมัก
มีเจ้าหน้าที่เสนอความเห็นกันหลายชั้น ในระหว่างนั้นก็ยังไม่เกิดข้อขัด เรื่องที่กำลังดำเนินการอาจมีข้อเสนอ
อย่างหนึ่ง แต่ในชั้นที่สุดอาจจบลงเป็นอิอกอย่างหนึ่งก็ได้ ดังนั้น เพื่อให้เจ้าหน้าที่มีอิสระในการเสนอความเห็น

ได้เดิมที่โดยไม่ถูกกระบวนการก่อนมีผลบุติกกฎหมายจึงให้เจ้าหน้าที่อาจมีคำสั่งไม่เปิดเผยข้อมูลข่าวสารอันเป็นความเห็นหรือคำแนะนำภายในหน่วยงานได้ (เงื่อนแหน่งเรื่องที่มีกฎหมายกำหนดให้ประชาชนเข้ามามีส่วนร่วมดังต่อไปนี้ ในการพิจารณาออกคำสั่งทางปกครองตามพระราชบัญญัติวิปธีบัญชีการทางปกครอง พ.ศ. ๒๕๓๕ หรือการจัดทำประชาพิจารณ์) และเมื่อจะล่วงพ้นจนเกิดข้อบุคคลและจะบังคับสั่งมิให้เปิดเผยต่อไป ก็ได้ อีกเช่นไรก็ตามถ้าหน่วยงานของรัฐเห็นว่า มิใช่ เรื่องสำคัญที่จะกระทบอิสระและผลลัพธ์ในการทำงานของเจ้าหน้าที่หน่วยงานของรัฐจะสั่งให้เปิดเผยก็ได้ หรือให้เปิดเผยเมื่อเกิดผลบุคคลแล้วก็ได้ อนึ่ง กรณีที่จะไม่เปิดเผยนี้ ต้องเป็นส่วนของความเห็นเท่านั้น ไม่รวมไปถึงข้อมูลข่าวสารต่างๆ ที่ใช้เป็นข้อเท็จจริงในการพิจารณา

ข้อยกเว้นที่ ๔ ข้อมูลข่าวสารที่เกี่ยวกับความปลอดภัยของบุคคล รัฐมีหน้าที่คุ้มครองความปลอดภัยของสมาชิกในสังคม ข้อมูลข่าวสารใดหากจะก่อให้เกิดอันตรายด้วยวิธีหรือความปลอดภัยของบุคคลเจ้าหน้าที่ของรัฐ จึงอาจมีคำสั่งไม่เปิดเผยข้อมูลข่าวสารนั้นได้ แต่ในหลายกรณีอาจต้องมีการซึ่งน้ำหนักของประโยชน์ที่เกี่ยวข้อง เช่น ชีวิตของคนหนึ่งคนหากจำเป็นอาจจะต้องแตกกันชีวิตของคนร้ายกับความมั่นคงที่สำคัญของประเทศก็ได้

ข้อยกเว้นที่ ๕ ข้อมูลข่าวสารที่เกี่ยวกับข้อมูลข่าวสารส่วนบุคคล ข้อมูลข่าวสารของราชการอาจเป็นเรื่องเกี่ยวกับเอกชนคนใดคนหนึ่งก็ได้ มาตรา ๑๕ (๕) แห่งพระราชบัญญัติฯ ได้วางหลักว่า ข้อมูลข่าวสารส่วนบุคคลใดถ้าเจ้าหน้าที่เห็นว่าการเปิดเผยข้อมูลข่าวสารนั้นจะเป็นการรุกล้ำสิทธิส่วนบุคคลโดยไม่สมควร เจ้าหน้าที่อาจมีคำสั่งไม่ให้เปิดเผยก็ได้ อนึ่ง มาตรา ๑๕ (๕) นี้ได้กล่าวถึง “รายงานการแพทย์” ด้วย ซึ่งโดยแท้จริงแล้วก็เป็นเพียงการข่ายความพะราะรายงานการแพทย์เป็น “ข้อมูลข่าวสารส่วนบุคคล” อีกหนึ่งด้าน คำนิยามในมาตรา ๔

ข้อยกเว้นที่ ๖ ข้อมูลข่าวสารที่เกี่ยวกับกรณีกฎหมายหรือบุคคลเจ้าของข้อมูลกำหนดมิให้เปิดเผย ถ้ากฎหมายให้ห้ามเปิดเผยข้อมูลข่าวสารใด ก็ย่อมต้องบังคับตามกฎหมายนั้น เช่น การเปิดเผยงานวิจัยสิทธิ์ต่อสาธารณะเป็นสิทธิ์แต่ผู้เดียวของเจ้าของลิขสิทธิ์ (มาตรา ๑๕ (๒) แห่งพระราชบัญญัติลิขสิทธิ์ พ.ศ. ๒๕๓๓) การห้ามเจ้าหน้าที่เปิดเผยรายละเอียดในการขอรับสิทธิ์บัตรการประดิษฐ์ก่อนที่อธิบดีจะสั่งให้ประกาศโอนมาค้าของนั้นได้ (มาตรา ๒๑ แห่งพระราชบัญญัติสิทธิบัตร พ.ศ. ๒๕๒๒) ส่วนข้อมูลข่าวสารที่เอกชนผู้ให้มา “ไม่ประสงค์ให้เปิดเผยย่อมาเป็นไปตามข้อเท็จจริง ขณะที่ได้ให้ข้อมูลข่าวสารมาว่าได้แสดงความประสงค์ไว้ซึ่นได้ซึ่งอาจเป็นกรณีโดยแจ้งซักหรือโดยปริยายก็ได้ การที่กฎหมายให้ห้ามข่ายงานของรัฐเป็นไปโดยได้รับความเชื่อถือ ไว้วางใจจากผู้ที่เกี่ยวข้อง หากหน่วยงานของรัฐไม่รักษาความไว้วางใจที่ให้ข้อมูลข่าวสารมา และกลับนำไปเปิดเผยเสียต่อไปเอกชนจะไม่เชื่อถือให้ข้อมูลข่าวสารใด ๆ แก่หน่วยงานของรัฐอีก

๑๙. ถ้าหน่วยงานปฏิเสธหรือไม่คำสั่งไม่เปิดเผยข้อมูลข่าวสารตามที่ร้องขอประชาชนจะมีสิทธิหรือได้รับการเยียวยาอย่างไรบ้าง ?

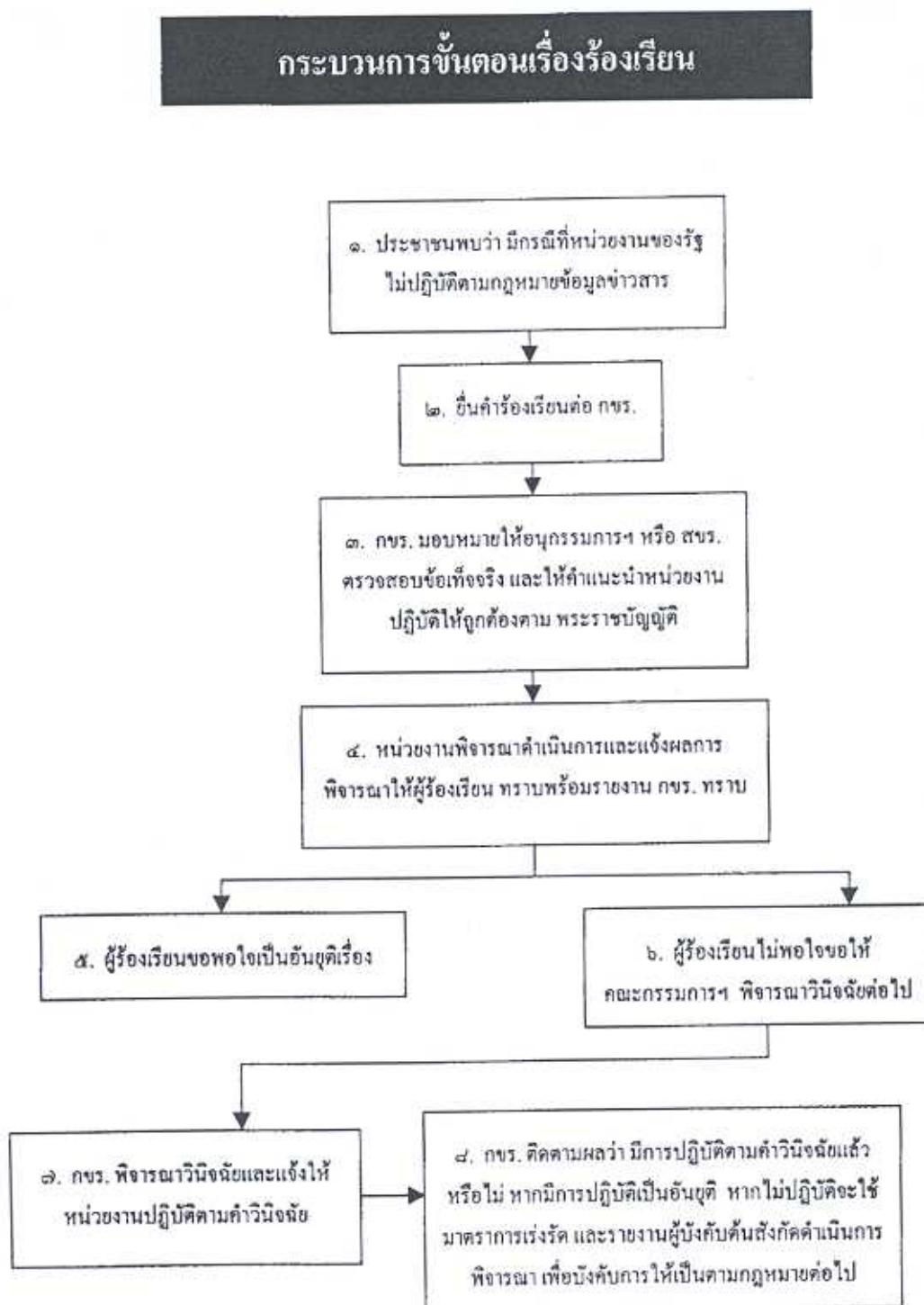
กรณีที่ประชาชนได้ไปใช้สิทธิรับรู้ข้อมูลข่าวสารโดยการยื่นคำขอและหน่วยงานของรัฐปฏิเสธไม่ยอมเปิดเผยข้อมูลข่าวสารให้ประชาชนผู้ขอทราบ ประชาชนมีใช้สิทธิในการอุทธรณ์คำสั่งไม่เปิดเผยข้อมูลข่าวสารทันทีที่หน่วยงานได้มีคำสั่งปฏิเสธ สิทธิดังกล่าวนี้ จะเกิดขึ้นได้ต่อเมื่อภายหลังจากหน่วยงานของรัฐ มีคำสั่งปฏิเสธแล้วเท่านั้น และหากหน่วยงานของรัฐได้แจ้งสิทธิอุทธรณ์ดังกล่าวให้ทราบแล้ว หลังจากได้มีคำสั่งปฏิเสธแล้ว กฎหมายกำหนดให้ต้องใช้สิทธิอุทธรณ์ภายใน ๑๕ วัน นับแต่วันที่ทราบคำสั่งไม่เปิดเผยข้อมูลข่าวสารนั้น แต่ถ้าหน่วยงานไม่แจ้งสิทธิดังกล่าวให้ทราบ ระยะเวลาอุทธรณ์จะขยายเป็น ๑ ปี

และเมื่อได้มีการยื่นคำอุทธรณ์แล้ว เรื่องอุทธรณ์ของท่านจะเข้าสู่กระบวนการพิจารณาของคณะกรรมการวินิจฉัย การเปิดเผยข้อมูลข่าวสาร ซึ่งเป็นองค์กรความกู้ภูมายที่มีอำนาจหน้าที่ตามที่กฏหมายกำหนด โดยคำวินิจฉัยของคณะกรรมการวินิจฉัยการเปิดเผยข้อมูลข่าวสารถือเป็นที่สุด

๒๐. ใครเป็นผู้มีอำนาจพิจารณาวินิจฉัย คำร้องเรียนของประชาชน และมีขั้นตอนดำเนินการอย่างไร ?

ผู้มีอำนาจหน้าที่พิจารณาวินิจฉัย กรณีเรื่องร้องเรียน คือ คณะกรรมการข้อมูลข่าวสารของราชการ โดยมีขั้นตอนแสดงได้ดังนี้

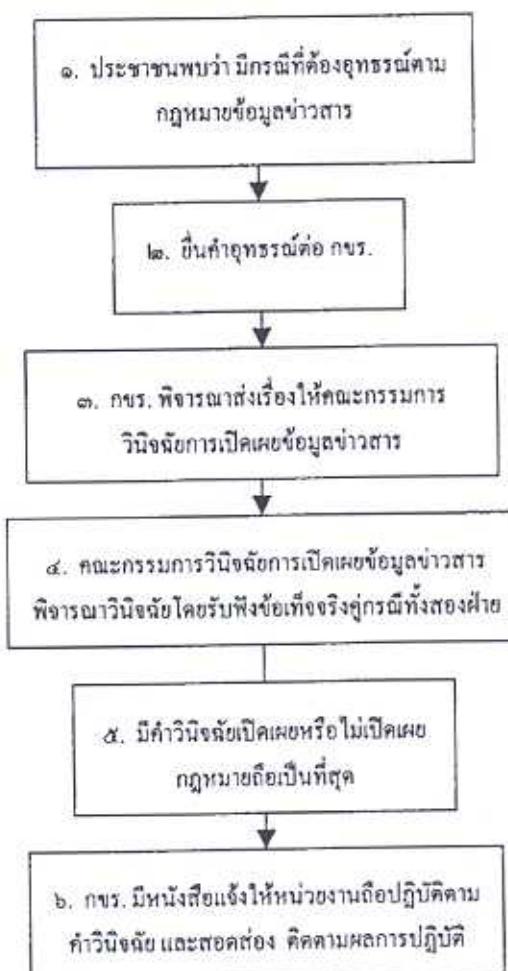
หมายเหตุ : คณะกรรมการข้อมูลข่าวสารของราชการ (กชร.)

สำนักงานคณะกรรมการข้อมูลข่าวสารของราชการ (สชร.)

๒๐. ควรเป็นผู้มีอำนาจหน้าที่วินิจฉัย คำอุทธรณ์คำสั่งไม่เปิดเผยข้อมูลข่าวสารหน่วยงานของรัฐ และมีขั้นตอนดำเนินการอย่างไร ?

ผู้มีอำนาจหน้าที่พิจารณาวินิจฉัย การนี้เรื่องอุทธรณ์ตามกฎหมายข้อมูลข่าวสาร คือ กองคณะกรรมการวินิจฉัยการเปิดเผยข้อมูลข่าวสาร โดยมีขั้นตอนแสดง ได้ดังนี้

กระบวนการขั้นตอนเรื่องอุทธรณ์

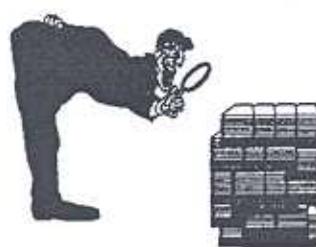

๒๑. ข้อมูลข่าวสารของราชการที่เปิดเผยได้นั้น ประชาชนจะขอให้คัดสำเนาและให้นำรับรองสำเนาถูกต้องได้หรือไม่ และต้องเสียค่าธรรมเนียมหรือไม่ ?

พระราชบัญญัติข้อมูลข่าวสารของราชการ พ.ศ. ๒๕๔๐ การขอสำเนาและขอให้รับรองสำเนาถูกต้องเป็นสิทธิ์ประการหนึ่ง ดังนั้น เมื่อประชาชนได้ใช้สิทธิ์ขอตรวจดูข้อมูลข่าวสารตามมาตรา ๘ หรือใช้สิทธิ์ขอคัดสำเนาข่าวสารตามมาตรา ๑๙ ยังกำหนดให้มีสิทธิ์ขอสำเนาและขอสำเนาที่มีคำรับรองถูกต้องได้ด้วย โดยในการนี้ หน่วยงานของรัฐอาจวางหลักเกณฑ์เรียกค่าธรรมเนียมได้ เพราะการได้สำเนาเป็นประโยชน์เฉพาะด้านของประชาชนแต่ละคน อย่างไรก็ตาม การเรียกค่าธรรมเนียมดังกล่าว หน่วยงาน ต้องได้รับความเห็นชอบจากคณะกรรมการข้อมูลข่าวสารของราชการก่อน และต้องดำเนินการซึ่งการช่วยเหลือผู้มีรายได้เนื้อประกอบกันด้วย

๒๒. ข้อมูลข่าวสารที่ต้องจัดเตรียมไว้ให้ประชาชนเข้าตรวจสอบได้ด้วยตนเอง โดยไม่ต้องมีคำขอ มีอะไรบ้าง และหน่วยงานของรัฐมีหลักการเกี่ยวกับการจัดให้มีข้อมูลข่าวสารตั้งแต่哪นั้นอย่างไร ?

ข้อมูลข่าวสารที่หน่วยงานของรัฐต้องจัดไว้ให้ประชาชนตรวจสอบได้นั้น เป็นข้อมูลข่าวสารตามมาตรา ๘ ซึ่งเป็นข้อมูลข่าวสารที่มีความสำคัญของลงมาจากการประกาศที่ต้องจัดพิมพ์ในราชกิจจานุเบกษาตามมาตรา ๑ ซึ่งประชาชนควรได้รู้ กฎหมายจะมีการวางแผนเชื่อมระบบเข้าด้วยกันให้ประชาชนสามารถเข้าถึงข้อมูลข่าวสารเหล่านี้ได้ โดยสะดวก

- ประเภทของข้อมูลข่าวสารที่ต้องจัดไว้ให้ประชาชนตรวจสอบ

๑. ข้อมูลข่าวสารที่เป็นผลการพิจารณาที่มีผลโดยตรงต่อเอกชน

ผลการพิจารณา(คำวินิจฉัยหรือคำสั่ง) เป็นการใช้อำนาจของเจ้าหน้าที่ของรัฐเพื่อให้การเป็นไปตามกฎหมาย กฎหมายได้ถูกนำมาใช้อย่างไร จึงเป็นสิ่งที่ประชาชนควรรู้เพื่อจะได้ทราบว่า กรณีของตน จะมีผลเช่นเดียวกับการพิจารณาที่เคยมีมาแล้วหรือไม่ เพราะผลการพิจารณาในคดีอาจเป็นบรรทัดฐานที่จะนำมาใช้อีกได้ มาตรา ๕ (๑) จึงกำหนดให้หน่วยงานของรัฐจัดให้มีข้อมูลข่าวสารเกี่ยวกับผลการพิจารณาของหน่วยงานของรัฐแห่งนั้นให้ประชาชนได้ตรวจสอบ โดยให้รวมความเห็น殃งและคำสั่งที่เกี่ยวข้องด้วยเพื่อให้รู้ว่า ผลการพิจารนานั้นมีผลหนักแน่นเพียงใด และในที่สุดได้อีกปฏิบัติเช่นใด

๒. ข้อมูลข่าวสารที่เป็นนโยบายและการตีความ แนวทางการดำเนินงานของหน่วยงานของรัฐ เป็นสิ่งที่ประชาชนควรได้รู้เพื่อจะเกิดเป็นผลปฏิบัติจริง ๆ ในปัจจุบันท่านองเดียวที่ก่อ大局ใน ๑ ดังนั้น นโยบายที่กำหนดให้หรือการตีความการใช้กฎหมายใด ๆ แม้ไม่เข้าข่ายเป็น “กฎหมาย” ที่ต้องลงพิมพ์ในราชกิจจานุเบกษาตามมาตรา ๙ (๔) แต่เมื่ออาจมีผลต่อเอกชนในปัจจุบันก็ต้องนำมาจัดไว้ให้ประชาชนตรวจสอบได้

๓. ข้อมูลข่าวสารที่เป็นแผนงาน โครงการ และงบประมาณ เอกสารงบประมาณ ที่ผ่านมา ไม่เปิดเผยทั่วไป ทำให้เป็นประโยชน์ต่อผู้รับเหมาเพียงบางราย อนึ่ง เอกสารงบประมาณเกี่ยวกับแผนงานและโครงการนี้เป็นข้อเท็จจริงเกี่ยวกับการดำเนินงานในปัจจุบัน ฯ มาตรา ๕ (๓) จึงกำหนดให้หน่วยงานของรัฐ จัดแผนงาน โครงการและงบประมาณของปีที่กำลังดำเนินการอยู่ของหน่วยงานของรัฐแห่งนั้นให้ประชาชนสามารถตรวจสอบได้

๔. คู่มือหรือคำสั่งเกี่ยวกับวิธีปฏิบัติงาน เป็นข้อมูลข่าวสารที่หน่วยงานของรัฐใช้อยู่ในปัจจุบัน เพื่อเป็นแนวทาง หรือคำสั่งเกี่ยวกับการปฏิบัติงาน ซึ่งแน่นอนว่าหากมีกรณีให้เกิดขึ้นเจ้าหน้าที่ของรัฐจะปฏิบัติตามคู่มือนั้นแน่นอน ดังนั้น มาตรา ๕(๔) จึงบังคับให้จัดคู่มือหรือคำสั่งเกี่ยวกับวิธีปฏิบัติงานให้ประชาชนได้ตรวจสอบด้วย แต่ทั้งนี้เฉพาะที่เป็นคู่มือหรือคำสั่งเกี่ยวกับวิธีปฏิบัติงานที่มีผลกระทบถึงสิทธิหน้าที่ของเอกชน เท่านั้น ส่วนคู่มือหรือคำสั่งใดหากเปิดเผยออกไปจะกระทบถึงผลลัพธ์ในการบังคับใช้กฎหมาย หน่วยงานของรัฐอาจไม่เปิดเผยก็ได้

๕. สิ่งพิมพ์ที่มีการอ้างอิงถึงในราชกิจจานุเบกษา ตามมาตรา ๑ วรรคสอง ข้อมูลข่าวสารที่ แพร่หลายเป็นสิ่งพิมพ์แล้วไม่ต้องนำลงพิมพ์ในราชกิจจานุเบกษาอีก เพื่อลดความซ้ำซ้อนสิ้นเปลือง แต่ถึง กรณั่นมาตรา ๕ (๕) ก็บังคับให้ดังจัดให้มีสิ่งพิมพ์นั้นไว้ให้ประชาชนตรวจสอบได้เพื่อป้องกันปัญหาในกรณี จัดทำซื้อกายหลัง ไม่สะท杵

๖. สัญญาสำคัญของรัฐ สัญญาในการดำเนินงานต่าง ๆ ของรัฐ โดยปกติทั่วไปย่อมไม่เป็น ความลับ แต่ที่ผ่านมานักไม่เปิดเผยเท่าที่ควรทำให้ประชาชนขาดข้อมูลในการศึกษาดูความการทำงานของรัฐ

จนบางครั้งปรากฏว่ามีสัญญาบางกรณีที่ทำไปโดยรู้สึกเปรียบหรือไม่สำเร็จตามที่มุ่งหมาย มาตรา ๕ (๖) จึงกำหนดให้จัดสัญญาดังต่อไปนี้ ไว้ให้ประชาชนตรวจสอบเพื่อความสะดวกในการศึกษาข้อมูล

ก. สัญญาสัมปทาน ได้แก่ สัญญาที่รู้อยู่แล้วว่า เอกชนจัดทำบริการสาธารณะ เช่น การเดินทางรถประจำทาง หรือสัญญาให้เอกชนจัดทำประ上去ชน์เกี่ยวกับทรัพยากรธรรมชาติ เช่น การทำน้ำ หรือทำเหมืองแร่

ข. สัญญาผูกขาดดักทอน คือ สัญญาที่ให้สิทธิเอกชนกระทำการอย่างใดอย่างหนึ่งได้แต่เพียงผู้เดียว เช่น สัญญาให้ผลิตสุรา

ค. สัญญาร่วมทุนกับเอกชนในการจัดทำบริการสาธารณะ คือ กิจการที่เป็นของรัฐแต่มีการร่วมทุนกับเอกชนในการจัดทำ เช่น สัญญาให้บริการ โทรศัพท์

๑ นิติบัตรและรัฐมนตรี คณะกรรมการที่แต่งตั้งโดยกฎหมายและคณะกรรมการที่แต่งตั้งโดยนิติบัตรและรัฐมนตรี โดยที่เห็นว่ามิติบัตรและรัฐมนตรีและคณะกรรมการเหล่านี้มีความสำคัญในการบริหารราชการที่ประชาชนควรได้รู้ กฎหมายซึ่งกำหนดให้จัดข้อมูลข่าวสารเหล่านี้ให้ประชาชนให้ตรวจสอบ และจะต้องระบุชื่อรายงานและข้อมูลข่าวสารที่ใช้ในการพิจารณาด้วย

๒ ข้อมูลข่าวสารอื่น คณะกรรมการข้อมูลข่าวสารของราชการอาจกำหนดให้หน่วยงานของรัฐ ต้องจัดให้มีข้อมูลข่าวสารได้ ให้ประชาชนตรวจสอบเพิ่มเติมได้ตามมาตรา ๕ (๘)

- หลักเกณฑ์และวิธีการจัดให้ประชาชนตรวจสอบ

การจัดให้ประชาชนได้ตรวจสอบ (public inspection) จะต้องกระทำเช่นไรมาตรา ๕ กำหนดให้เป็นไปตามหลักเกณฑ์และวิธีการที่คณะกรรมการข้อมูลข่าวสารของราชการกำหนด ทั้งนี้ เพื่อให้ได้มาตรฐานตามความมุ่งหมายของกฎหมายและสอดคล้องกับภาระทางการเงินและความจำเป็นในการบริหารประเทศในแต่ละสมัย ซึ่งปัจจุบันได้มีประกาศคณะกรรมการข้อมูลข่าวสารของราชการ วันที่ ๒๕ กุมภาพันธ์ ๒๕๔๑ กำหนดหลักเกณฑ์ไว้ ดังนี้

๑. ต้องมีสถานที่เฉพาะสำหรับประชาชนสามารถใช้ในการตรวจสอบและศึกษาได้โดยสะดวก ตามสมควรตามกำลังบุคลากรและงบประมาณ ทั้งนี้ เพื่อความเป็นส่วนตัวในการตรวจสอบและศึกษา

๒. ต้องจัดให้มีบรรณนิพนธ์มีรายละเอียดเพียงพอให้ประชาชนสามารถเข้าใจวิธีการค้นหาได้โดยสะดวก กล่าวคือ มิใช่ต้องขอบคุณตามหรือขอให้เข้าหน้าที่ดังข้างหน้าที่มีความเสี่ยงมากเกินควรอันจะทำให้การตรวจสอบและข้อความเป็นส่วนตัวในการศึกษาส่วนการค้นหาจะใช้บรรณนิพนธ์เป็นบัตรധุรกิจอย่างสมบูรณ์ หรือระบบบริการของคอมพิวเตอร์ที่ได้

๓. ข้อมูลข่าวสารที่จัดให้ตรวจสอบ ประชาชนต้องสามารถตรวจสอบได้โดยสะดวก เช่น สามารถดูข้อมูลทางไปรษณีย์ ในการมีความจำเป็นเรื่องสถานที่อาจแยกเก็บและให้บริการ ณ สถานที่แยกกันก็ได้ แต่ต้องคำนึงถึงความสะดวกของประชาชนผู้ตรวจสอบด้วย

๔. ในกรณีที่หน่วยงานของรัฐเห็นว่า จำเป็นต้องมีระเบียบเพื่อรักษาความเป็นระเบียบเรียบร้อยของการเข้าใช้บริการหรือความปลอดภัยของข้อมูลข่าวสาร การกำหนดระเบียบจะต้องคำนึงถึงความสะดวกในการตรวจสอบของประชาชนด้วย

๕. การจัดสถานที่ให้ประชาชนเข้าตรวจสอบ อาจจัดไว้ที่ห้องสมุดของหน่วยงานอื่น หรือสถานที่ของเอกชนที่อยู่ใกล้เคียงกับที่ตั้งหน่วยงานของรัฐนั้นก็ได้

สาระสำคัญ และขอบเขตการใช้สิทธิ ตามกฎหมายข้อมูลข่าวสารของราชการ

สาระสำคัญ	ขอบเขตการใช้สิทธิ	
	ขอบเขต / รายละเอียด	การใช้สิทธิและคู่เกี่ยวข้อง
หลักการและ เงื่อนไขของกฎหมาย	เหตุผลในการประกาศใช้พระราชบัญญัตินี้ คือ ในระบบประชาธิปัตย์ การให้ประชาชนมีโอกาสกราบเรียน ในการได้รับข้อมูลข่าวสารเกี่ยวกับการดำเนินการต่าง ๆ ของรัฐ เป็นสิ่งจำเป็น เพื่อที่ประชาชนจะสามารถตรวจสอบความคิดเห็นและใช้สิทธิทางการเมืองได้อย่างถูกต้องกับความเป็นจริง อันเป็นการส่งเสริมให้มีความเป็นธรรมาภิบาล ให้ประชาชนมากขึ้น สมควรกำหนดให้ประชาชนมีสิทธิได้รู้ข้อมูลข่าวสารของราชการ โดยมีข้อบอกรับ อันไม่ต้องเปิดเผยที่แจ้งขัดและจำกัดเฉพาะข้อมูลข่าวสารที่หากเปิดเผยแล้วจะเกิดความเสียหายต่อประเทศไทย หรือต่อประโยชน์ที่ได้รับข้อมูลของเอกชน ทั้งนี้ เพื่อพัฒนาระบบประชาธิปไตยให้มั่นคงและแข็งแกร่งให้ประชาชนมีโอกาสเข้าถึงสิทธิหน้าที่ของตนอย่างเต็มที่ เพื่อที่จะปกป้องรักษาประโยชน์ของคนได้ดี กิจกรรมการหนังศ่าห์ ประกอบกับสมควรคุ้มครองสิทธิส่วนบุคคล ในส่วนที่เกี่ยวข้องกับข้อมูลข่าวสารของราชการไปพร้อมกัน ซึ่งจำเป็นต้องทราบพระราชบัญญัตินี้	
การประกาศกฎหมายข้อมูล ข่าวสารในราชกิจจานุเบนกษา	เมื่อวันที่ ๑๐ กันยายน ๒๕๖๐ เล่ม ๑๐๔ ตอนที่ ๔๖ ๗	ผู้รับสมองพระบรมราชโองการ พลเอก ชาลิต ยงใจอุทาฯ นายกรัฐมนตรี
วันบังคับใช้กฎหมายข้อมูล ข่าวสาร	วันที่ ๕ ธันวาคม ๒๕๖๐	ในสมัยรัชกาลนาขวน หลักกั๊ นาขอกรัฐมนตรี
<u>คำนิยาม</u> “ข้อมูลข่าวสาร”	หมายความว่า ตัวที่ต้องความหนางให้รู้เรื่องราวข้อเท็จจริง ข้อมูล หรือสิ่งใด ๆ ไม่ว่าการต้องความหนางนั้นจะทำได้โดยสภาพของสิ่งนั้นเองหรือโดยผ่านวิธีการใด ๆ และไม่ว่าจะได้จัดทำไว้ในรูปของเอกสาร บันทึก รายงาน หนังสือ แผ่นผัง แผนที่ ภาพวาด ภาพถ่าย พิล์ม การบันทึกภาพหรือเสียง การบันทึกโดยเครื่องคอมพิวเตอร์ หรือวิธีอื่นใดที่ทำให้สิ่งที่บันทึกไว้ปรากฏได้	มาตรฐานแห่ง พรบ.ข้อมูลข่าวสาร

สาระสำคัญ	ขอบเขตการใช้สิทธิ	
	ขอบเขต / รายละเอียด	การใช้สิทธิและผู้เกี่ยวข้อง
“ข้อมูลข่าวสารของราชการ” “หน่วยงานของรัฐ”	หมายความว่า ข้อมูลข่าวสารที่อยู่ในความครอบครองหรือ ควบคุมดูแลของหน่วยงานของรัฐ ไม่ว่าจะเป็นข้อมูลข่าวสาร เกี่ยวกับการดำเนินงานของรัฐหรือข้อมูลข่าวสารเกี่ยวกับเอกสาร หมายความว่า ราชการส่วนกลาง ราชการส่วนภูมิภาค ราชการ ส่วนท้องถิ่น รัฐวิสาหกิจ ส่วนราชการสังกัดรัฐสภา ศาลเจ้าพาระ ในส่วนที่ไม่เกี่ยวกับการพิจารณาพิพากษาริ องค์กรควบคุมการ ประกอบวิชาชีพ หน่วยงานอิสระของรัฐและหน่วยงานอื่นตาม ที่กำหนดในกฎหมาย หมายความว่า ผู้ซึ่งปฏิบัติงานให้แก่หน่วยงานของรัฐ หมายความว่า ข้อมูลข่าวสารเกี่ยวกับสิ่งเดพะด้วของ บุคคล เช่น การศึกษาฐานะการเงิน ประวัติอาชญากรรม ประวัติ อาชญากรรม หรือประวัติการทำงาน บรรดาภัณฑ์ของผู้คนหรือ มิสे�ชันนารี รหัส หรือสิ่งของลักษณะอื่นที่ทำให้ตัวผู้คนนั้นได้ เช่น ลายพิมพ์นิ้วนิม อัลฟันบันทึกลักษณะเสียงของคนหรือรูปถ่าย และ ให้หมายความรวมถึงข้อมูลข่าวสารเกี่ยวกับสิ่งเดพะด้วของผู้ที่ จึงแก่กรรมแล้วด้วย	ส่วนกลาง – กระทรวง, กรม ส่วนภูมิภาค – จังหวัด, สำนัก ส่วนท้องถิ่น – เทศบาล - อบต. - อบต. - กกม. - เมืองพัทยา
องค์กรตามกฎหมาย ๑. คณะกรรมการข้อมูล ข่าวสารของราชการ	องค์ประกอบ ประกอบด้วยรัฐมนตรี ซึ่งนาขอกรุ้ยมนตรีในบุคคล เป็นประธาน ปลัดสำนักนายกรัฐมนตรี ปลัดกระทรวงกลาโหม ปลัดกระทรวงเกษตรและสหกรณ์ ปลัดกระทรวงการคลัง ปลัดกระทรวงการค้าและประเทศ ปลัดกระทรวงมหาดไทย ปลัดกระทรวงพาณิชย์ เอกอธิการคณะกรรมการคุยผู้ค้า เลขานิการคณะกรรมการข้าราชการพลเรือน เอกอธิการสถาบัน ความมั่นคงแห่งชาติ เอกอธิการสถาบันรายได้ ผู้อำนวยการ สำนักข่าวกรองแห่งชาติ ผู้อำนวยการสำนักงานป्रบماณ และ ผู้ทรงคุณวุฒิอื่นจากภาครัฐและภาคเอกชน ซึ่งจะแต่งตั้งโดยคำแนะนำของ ผู้ทรงคุณวุฒิ (๑) ต้องต่อสูญและให้คำแนะนำเกี่ยวกับการดำเนินงานของ เจ้าหน้าที่ของรัฐและหน่วยงานของรัฐในการปฏิบัติความพำนะ บัญญัตินี้ (๒) ให้คำปรึกษาแก่เจ้าหน้าที่ของรัฐหรือหน่วยงานของรัฐ เกี่ยวกับการปฏิบัติความพำนะบัญญัตินี้ คำนี้ที่ได้รับคำขอ (๓) เสนอแนะในการตรวจสอบคุณภาพผู้ค้าและการออกกฎหมาย กระทรวงหรือระเบียบของคณะกรรมการคุยผู้ค้าและกระทรวงบัญญัตินี้ (๔) พิจารณาและให้ความเห็นเรื่องร้องเรียนความไม่ชอบ	มาตรฐาน แห่ง พรบ.ข้อมูลข่าวสาร องค์ประกอบ จำนวน ๒๓ คน - กรรมการ โดยตำแหน่ง ๑๔ คน - กรรมการแต่งตั้ง ๘ คน (ผู้ทรงคุณวุฒิ) : อยู่ในวาระ ๑ ปี

สาระสำคัญ	ขอบเขตการใช้สิทธิ	
	ขอบเขต / รายละเอียด	การใช้สิทธิและผู้เกี่ยวข้อง
	(๕) ข้อทำท้ายงานเกี่ยวกับการปฏิบัติตามพารากราบัญชีที่นี้เสนอ คณะกรรมการศรีเป็นกรง์ทราบความเห็นชอบ แต่ถ้าไม่ขึ้นปีละ หนึ่งครั้ง (๖) ปฏิบัติหน้าที่อื่นตามที่กำหนดในพระราชบัญญัตินี้ (๗) ดำเนินการเรื่องอื่นตามที่คณะกรรมการศรีหรือนายกอร์กูนศรี มอบหมาย	
๒. กองคณะกรรมการวินิจฉัย การเปิดเผยข้อมูลข่าวสาร	องค์ประกอบ ให้มีคณะกรรมการวินิจฉัยการเปิดเผยข้อมูล ข่าวสารสาขาต่าง ๆ ตามความเห็นชอบ ซึ่งคณะกรรมการศรีแต่งตั้ง^๑ ตามข้อเสนอของคณะกรรมการ อำนาจหน้าที่ พิจารณาวินิจฉัยทุกรายค่าสั่งมิให้เปิดเผยข้อมูล ข่าวสารตามมาตรา ๑๔ หรือมาตรา ๑๕ หรือค่าสั่งไม่วันที่ คำตัดค้านตามมาตรา ๑๖ และค่าสั่งไม่แก้ไขเปลี่ยนแปลงหรือ^๒ ลบข้อมูลข่าวสารที่ได้รับอนุญาตตามมาตรา ๑๕ ภารกิจด้วย ค่าวินิจฉัยของคณะกรรมการวินิจฉัยการเปิดเผยข้อมูล ข่าวสารให้เป็นที่สุด และในการมีค่าวินิจฉัยจะมีข้อสังเกตเสนอ ค่าคอมпромิสการเพื่อให้หน่วยงานของรัฐที่เกี่ยวข้องปฏิบัติ เกี่ยวกับกรณีใดกรณีที่เห็นสมควรก็ได้	มาตรฐานแห่ง พระเจ้ามุหัมมัดเจ้าสารฯ องค์กษะ ท้องมีกรรมการไม่น้อย กว่า ๓ คน อยู่ในวาระ ๑ ปี
๓. สำนักงานคณะกรรมการ ข้อมูลข่าวสารของราชการ	องค์กร ให้จัดตั้งสำนักงานคณะกรรมการข้อมูลข่าวสารของ ราชการเข้าในสำนักงานปลัดสำนักนายกอร์กูนศรี หน้าที่ (๑) ปฏิบัติงานเกี่ยวกับงานวิชาการและธุรการให้แก่คณะกรรมการและ คณะกรรมการและคณะกรรมการวินิจฉัยการเปิดเผยข้อมูลข่าวสาร (๒) ประสานงานกับหน่วยงานของรัฐ และ (๓) ให้คำปรึกษาแก่องค์กรเกี่ยวกับการปฏิบัติตามพระราชบัญญัตินี้	มาตรฐานแห่ง พระเจ้ามุหัมมัดเจ้าสารฯ เป็นหน่วยราชการระดับกอง

สาระสำคัญ	ขอบเขตการใช้สิทธิ	
	ขอบเขต / รายละเอียด	การใช้สิทธิและผู้เกี่ยวข้อง
สิทธิความกู้หมาย ๑. สิทธิได้รู้ ๑.๑ สิทธิได้รู้ตามตาม มาตรา ๑	หน่วยงานของรัฐต้องส่งข้อมูลข่าวสารของราชการ อย่างน้อยดังต่อไปนี้ลงพิมพ์ในราชกิจจานุเบกษา (๑) โครงสร้างและภารกิจขององค์กรในการดำเนินงาน (๒) ตุลาอำนาจหน้าที่ที่สำคัญและวิธีการดำเนินงาน (๓) สถานที่ตั้งต่อเพื่อขอรับข้อมูลข่าวสารหรือดำเนินการ ติดต่อกับหน่วยงานของรัฐ (๔) กฎระเบียบและข้อบังคับ คำสั่ง หนังสือเวียน ระเบียบ แบบแผน นโยบาย หรือการติดความ ทั้งนี้ เฉพาะที่จัดให้มีขึ้นโดย มีสภาพอย่างถูกต้องให้มีผลเป็นการทั่วไปต่อเอกชนที่เกี่ยวข้อง (๕) ข้อมูลข่าวสารอื่นตามที่คณะกรรมการกำหนด ข้อมูลข่าวสารใดที่ได้มีการจัดพิมพ์เพื่อให้เผยแพร่กลาง ตามจำนวนพอสมควรแล้ว ถ้ามีการลงทะเบียนพิมพ์ในราชกิจจานุเบกษา¹ โดยหัวเรื่องดังต่อไปนี้นั้นก็ให้ถือว่าเป็นการปฏิบัติตามบทบัญญัติ วรรคหนึ่งแล้วให้หน่วยงานของรัฐรวบรวมและจัดให้มีข้อมูล ข่าวสารตามวรรคหนึ่งไว้เพียงแห่งเดียวของชาติหรือจังหวัดข้างต้น ที่ทำการของหน่วยงานของรัฐแห่งนั้นตามที่เห็นสมควร	<u>มาตรา ๑</u> แห่ง พรบ.ข้อมูลข่าวสารฯ <u>ประชาชน - มีสิทธิทราบคุณ</u> <u>หน่วยงานของรัฐ - มีหน้าที่</u> ๑. นำลงพิมพ์ในราชกิจจานุเบกษา ๒. จัดพิมพ์เผยแพร่เพื่อจ้างหน่าย ขายแขก
๑.๒ สิทธิตรวจสอบ มาตรา ๕	ภายใต้บังคับมาตรา ๑๕ และมาตรา ๑๙ หน่วยงานของ รัฐต้องจัดให้มีข้อมูลข่าวสารของราชการอย่างน้อยดังต่อไปนี้ไว้ ให้ประชาชนเข้าตรวจสอบได้ ทั้งนี้ ตามหลักเกณฑ์และวิธีการที่ คณะกรรมการกำหนด (๑) ผลการพิจารณาหรือคرارที่มีผล โดยตรงต่อเอกชน รวมทั้ง ความเห็นแก้ไขและคำสั่งที่เก็บไว้ในกระบวนการพิจารณาที่มีผู้ตั้งใจดำเนินการ (๒) นโยบายหรือการติดความที่ไม่ใช่กับต้องลงพิมพ์ในราชกิจจานุเบกษาตามมาตรา ๔(๔) (๓) แผนงาน โครงการ และระบบประมาณรายจ่ายประจำปีที่ กำลังดำเนินการ (๔) ฎีกีหรือคำสั่งเกี่ยวกับวิธีปฏิบัติงานของเจ้าหน้าที่ของรัฐ ซึ่งมีผลครอบคลุมที่ต้องลงพิมพ์ (๕) ตั้งพิมพ์ที่ได้มีการอ้างอิงในความมาตรา ๑ วรรคสอง (๖) ตัญญาตั้งปักกัน ตัญญาที่มีลักษณะเป็นการบุกรุกด้วยตน หรือตัญญาไว้ที่บ้านกับเอกชนในการจัดทำบริการสาธารณะ	<u>มาตรา ๕</u> แห่ง พรบ.ข้อมูลข่าวสารฯ <u>ใช้สิทธิตรวจสอบ</u> <u>หน่วยงานของรัฐ - มีหน้าที่</u> ๑. จัดสถานที่ ลงประกาศใน ราชกิจจานุเบกษา ๒. นำข้อมูลข่าวสารมาทั้งหมดใน สถานที่ตาม ๑ ๓. จัดทำครรชนีสำหรับค้นหา ๔. กำหนดหลักเกณฑ์และวิธีการ <u>เข้าตรวจสอบ</u>

สาระสำคัญ	ขอบเขตการใช้สิทธิ	
	ขอบเขต / รายละเอียด	การใช้สิทธิและผู้เกี่ยวข้อง
	(๑) นิติคุณรัฐมนตรี หรือนิติคุณกรรมการที่แต่งตั้งโดยกฎหมาย หรือโดยนิติคุณรัฐมนตรี ทั้งนี้ ให้ระบุรายชื่อรายงานทางวิชาการ รายงานข้อเท็จจริง หรือข้อมูลข่าวสารที่นำมาใช้ในการพิจารณาไว้ด้วย (๔) ข้อมูลข่าวสารอื่นตามที่คณะกรรมการกำหนด ข้อมูลข่าวสารที่จัดให้ประชาชนเข้าถึงได้ตามวรรคหนึ่ง ด้านล่างที่ต้องห้ามไม่ให้เปิดเผยตามมาตรา ๑๔ หรือมาตรา ๑๕ อยู่ด้วย ให้ลบหรือตัดตอนหรือท่านไม่ได้ประการอื่นใดที่ไม่เป็น การเปิดเผยข้อมูลข่าวสารส่วนนั้น	
๑.๑ สิทธิขอคุณ มาตรา ๑๑	นอกจากข้อมูลข่าวสารของราชการที่ลงทิ้งพื้นใน ราชการฯ บันทึกไว้ให้ประชาชนเข้าถึงได้แล้ว หรือที่มีการจัดให้ประชาชนได้ศึกษาตามมาตรา ๒๖ แล้ว ด้วย บุคคลใดของข้อมูลข่าวสารอื่นโดยของราชการและคำขอของผู้นั้น ระบุข้อมูลข่าวสารที่ต้องการในลักษณะที่อาจเข้าใจได้ตามควร ให้หน่วยงานของรัฐผู้รับผิดชอบจัดทำข้อมูลข่าวสารนั้นให้แก่ ผู้ขอภายในเวลาอันสมควรเว้นแต่ผู้นั้นของงานจำนวนมากหรือบ่อย ครั้งโดยไม่มีเหตุผลอันสมควร ข้อมูลข่าวสารของราชการใดมีสภาพที่อาจบุกเบิก จ่ายหน่วยงานของรัฐจะขอขยายเวลาในการจัดทำให้หรือจะ จัดทำล่านานาไปในสภาพพอย่างหนึ่งอย่างใดเพื่อมิให้เกิดความ เสียหายแก่ข้อมูลข่าวสารนั้นก็ได้ ข้อมูลข่าวสารของราชการที่หน่วยงานของรัฐจัดทำให้ ตามวรรคหนึ่งต้องเป็นข้อมูลข่าวสารที่มีอยู่แล้วในสภาพที่พร้อม จะให้ได้ ไม่ใช่เป็นการต้องไปจัดทำ วิเคราะห์ จำแนก รวบรวม หรือจัดให้มีการเขียนใหม่ เว้นแต่เป็นการแปรสภาพเป็นเอกสาร จากข้อมูลข่าวสารที่บันทึกไว้ในระบบการบันทึกภาคหนังสือ ระบบคอมพิวเตอร์ หรือระบบอื่นใด ทั้งนี้ ตามที่คณะกรรมการ กำหนด แต่ด้านหน่วยงานของรัฐเห็นว่ากรณีที่ขอนั้นมิใช่การแสดง หมายประทับนักท่องการค้า และเป็นเรื่องที่จำเป็นเพื่อปกป้องสิทธิ เสรีภาพสำหรับผู้นั้นหรือเป็นเรื่องที่จะเป็นประโยชน์แก่ สาธารณะ หน่วยงานของรัฐจะจัดทำข้อมูลข่าวสารนั้นให้ก็ได้ บทบัญญัติวาระสาม ไม่เป็นการห้ามหน่วยงานของรัฐที่ จะจัดให้มีข้อมูลข่าวสารของราชการใดขึ้นใหม่ให้แก่ผู้ร้องขอ หากเป็นการต้องคัดลอกด้วยอิเล็กทรอนิกส์ตามปกติของหน่วยงาน ของรัฐนั้นอยู่แล้ว ให้นักกฎหมายมาตรา ๘ วรรคสอง วรรคสาม และวรรคสี่ นำให้บังคับแก่การจัดทำข้อมูลข่าวสารให้ตามมาตราที่ ๑๔ ขึ้นไป	มาตรา ๑๑ แห่ง พ.ร.บ.ข้อมูลข่าวสาร ประชาชน – ใช้สิทธิโดยการเขียนคำขอ หน่วยงานของรัฐ – มีหน้าที่ ๑. บริการ อำนวยความสะดวก ๒. พัฒนาระบบจัดเก็บเอกสาร ๓. จัดทำข้อมูลให้ตามค่าขอ ๔. จัดทำข้อมูลให้ตามค่าขอ ๕. คัดลอกนำเข้าและรับรองสำเนา

สาระสำคัญ	ขอบเขตการใช้สิทธิ	
	ขอบเขต / รายละเอียด	การใช้สิทธิและผู้เกี่ยวข้อง
๑. สิทธิได้รับสำเนาและขอให้รับรองสำเนาถูกต้อง	บุคคลในว่าจะมีส่วนได้เสียเกี่ยวข้องหรือไม่ก็ตาม ย้อนมิสิทธิเข้าตรวจสอบ ขอสำเนาหรือขอสำเนาที่มีค่ารับรองถูกต้องของข้อมูลข่าวสารตามพระราชบัญญัตินี้ได้ ในกรณีที่ตนทราบผ่านทางข้อร้องขอความเห็นชอบของคณะกรรมการ ข่าวสารหลักเกณฑ์ที่เรียกค่าธรรมเนียมในการนั้นก็ได้ ในการนี้ให้คำนึงถึงการช่วยเหลือผู้มีรายได้น้อยประกอบด้วย ทั้งนี้ เว้นแต่จะมีกฎหมายฯ เฉพาะบัญญัติไว้เป็นอย่างอื่น	มาตรา ๙ และ ๑๑ แห่ง พรบ.ข้อมูลข่าวสารฯ มาตรา ๗ แห่ง พรบ.ข้อมูลข่าวสารฯ ประชาชน - ใช้สิทธิขอสำเนา หน่วยงานของรัฐ - มีหน้าที่ ๑. ตัดสำเนาและรับรองสำเนา ๒. กำหนดค่าธรรมเนียม
๒. สิทธิคัดค้านการปิดเผย	มาตรา ๑๗ ในกรณีที่เจ้าหน้าที่ของรัฐเห็นว่า การเปิดเผยข้อมูลข่าวสารของราชการ โครงการทบทวนประไชยได้เสียของผู้ใดให้เจ้าหน้าที่ของรัฐแจ้งให้ผู้นั้นเสนอคัดค้านภายในเวลาที่กำหนดแต่ต้องให้เวลาอันสมควรที่ผู้นั้นเสนอคัดค้านได้ เช่นเดียวกับค่าธรรมเนียมที่ได้รับแจ้ง ผู้ที่ได้รับแจ้งตามพระราชบัญญัตินี้ หรือผู้ที่ทราบว่าการเปิดเผยข้อมูลข่าวสารของราชการ โครงการทบทวนประไชยได้เสียของตน มิสิทธิคัดค้านการเปิดเผยข้อมูลข่าวสารนั้นได้โดยทำเป็นหนังสือถึงเจ้าหน้าที่ของรัฐผู้รับผิดชอบ ในการนี้มีการคัดค้านเจ้าหน้าที่ของรัฐผู้รับผิดชอบ ต้องพิจารณาคัดค้านและแจ้งผลการพิจารณาให้ผู้คัดค้านทราบโดยไม่ชักช้า ในกรณีที่ค่าสั่งไม่รับฟังคัดค้าน เจ้าหน้าที่ของรัฐจะเปิดเผยข้อมูลข่าวสารนั้นมาได้จนกว่าจะล่วงพ้นกำหนดเวลา ถูกบรรยายตามมาตรา ๑๔ หรือจนกว่าคณะกรรมการวินิจฉัยการเปิดเผยข้อมูลข่าวสาร ให้มีคำวินิจฉัยให้เปิดเผยข้อมูลข่าวสารนั้นได้แล้วแต่กรณี	มาตรา ๑๗ แห่ง พรบ.ข้อมูลข่าวสารฯ ประชาชนทั่วไป - ขึ้นค่าตอบแทน ประชาชนผู้มีส่วนได้เสีย - คัดค้าน - ใช้สิทธิคัดค้านพร้อมแสดงเหตุผล - ใช้สิทธิอุทธรณ์ค่าสั่ง ไม่รับฟังคัดค้าน หน่วยงานของรัฐ - มีหน้าที่ ๑. แจ้งผู้มีส่วนได้เสียคัดค้าน ๒. พิจารณาคัดค้าน
๓. สิทธิร้องเรียน	มาตรา ๑๓ ผู้ใดเห็นว่าหน่วยงานของรัฐไม่ใช้คิดพิมพ์ข้อมูลข่าวสารตามมาตรา ๑ หรือไม่จัดข้อมูลข่าวสาร ไว้ให้ประชาชนตรวจสอบได้ตามมาตรา ๘ หรือไม่จัดทำข้อมูลข่าวสารให้แก่คุณภาพตามมาตรา ๑๑ หรือผู้เดินทาง ไม่ปฏิบัติตามพระราชบัญญัตินี้ หรือปฏิบัติหน้าที่ล่าช้า หรือเห็นว่าคุณไม่ได้รับความสะท烁ใจในมีเหตุอันสมควร ผู้นี้มีสิทธิร้องเรียนต่อคณะกรรมการ เว้นแต่เป็นเรื่องเกี่ยวกับการมีค่าใช้จ่ายให้เปิดเผยข้อมูลข่าวสารตามมาตรา ๑๕ หรือค่าสั่ง ไม่รับฟังคัดค้านตามมาตรา ๑๗ หรือค่าสั่งไม่มีกำหนด เปลี่ยนแปลงหรือลบข้อมูลข่าวสารส่วนบุคคลตามมาตรา ๑๕	มาตรา ๑๓ แห่ง พรบ.ข้อมูลข่าวสารฯ ประชาชน - ใช้สิทธิร้องเรียน หน่วยงานของรัฐ - มีหน้าที่ดำเนินคดีตามกฎหมายฯ กบค. - มีหน้าที่พิจารณาค่าร้องเรียน

สาระสำคัญ	ข้อบ่งชี้การใช้สิทธิ	
	ข้อมูล / รายละเอียด	การใช้สิทธิและผู้เกี่ยวข้อง
	ในกรณีที่มีการร้องเรียนต่อคณะกรรมการตามพระราชบัญญัติ คณะกรรมการต้องพิจารณาให้มีล้วนเสร็จภายในสามสิบวันนับแต่วันที่ได้รับคำร้องเรียน ในกรณีที่มีเหตุจ้าเป็นให้ขยายเวลาอย่างไรได้แต่ต้องแต่งตั้งทุกผลและรวมเวลาทั้งหมดแต่ต้องไม่เกินหกสิบวัน	กบจ. ต้องพิจารณาให้มีล้วนเสร็จภายใน ๓๐ วัน
๔. สิทธิอุทธรณ์	มาตรา ๑๙ ในกรณีที่เจ้าหน้าที่ของรัฐมีคำสั่งมิให้เปิดเผยข้อมูลข่าวสารโดยตามมาตรา ๑๙ หรือมาตรา ๑๙ หรือมีคำสั่งไม่รับฟังคำคัดค้านของผู้มีประวัติชนนี้ได้พิจารณา มาตรา ๑๙ ผู้นั้นอาจอุทธรณ์ต่อคณะกรรมการการวินิจฉัยการเปิดเผยข้อมูลข่าวสารภายในสิบห้าวันนับแต่วันที่ได้รับแจ้งคำสั่งนั้น โดยยื่นคำอุทธรณ์ต่อคณะกรรมการ มาตรา ๒๕ วรรคดี ในกรณีที่หน่วยงานของรัฐไม่แก้ไขเบื้องตน แปลงหรือลบข้อมูลข่าวสารให้ตรงตามที่มีคำขอ ให้ผู้นั้นมีสิทธิอุทธรณ์ต่อคณะกรรมการการวินิจฉัยการเปิดเผยข้อมูลข่าวสารภายในสามสิบวันนับแต่วันได้รับแจ้งคำสั่งไม่ยืนยันแก้ไขเบื้องตนแปลงหรือลบข้อมูลข่าวสาร โดยยื่นคำอุทธรณ์ต่อคณะกรรมการ และไม่ว่ากรณีใด ๆ ให้เจ้าของข้อมูลมีสิทธิร้องขอให้หน่วยงานของรัฐหนาแน่นของคนแนบไว้กับข้อมูลข่าวสารส่วนที่เกี่ยวข้องได้	มาตรา ๑๙ แห่ง พรบ.ข้อมูลข่าวสารฯ ประชาชน – ใช้สิทธิอุทธรณ์ได้ ๑ กรณี หน่วยงานของรัฐ – มีคำสั่งปฏิเสธไม่เปิดเผย / ไม่รับฟังคำคัดค้าน / ไม่แก้ไขข้อมูลข่าวสารส่วนบุคคล กบจ. – รับคำอุทธรณ์ - พิจารณาส่งเรื่องอุทธรณ์ให้กรรมการวินิจฉัยฯ กบจ. - พิจารณาคำอุทธรณ์
๕. สิทธิได้รู้ข้อมูลข่าวสารส่วนบุคคลของตน	มาตรา ๒๕ ภายใต้บังคับมาตรา ๑๙ และมาตรา ๑๙ บุคคลอ่อนน้อมict ที่จะได้รู้จึงข้อมูลข่าวสารส่วนบุคคลที่เกี่ยวกับตน และเมื่อบุคคลนั้นมีคำขอเป็นหนังสือ หน่วยงานของรัฐที่ควบคุมดูแลข้อมูลข่าวสารส่วนบุคคลส่วนที่เกี่ยวกับบุคคลนั้น และให้นำมาตรา ๕ วรรคสอง และวรรคสาม มาใช้บังคับโดยอนุโลม การเปิดเผยข้อมูลข่าวสารเพื่อประโยชน์สาธารณะที่เกี่ยวกับบุคคลได้ ด้วยกรณีเหตุอันควรเจ้าหน้าที่ของรัฐจะเปิดเผยต่อเฉพาะแพทย์ที่บุคคลนั้นน้อมนหมายก็ได้ ถ้าบุคคลใดเห็นว่าข้อมูลข่าวสารส่วนบุคคลที่เกี่ยวกับตนส่วนใดไม่ถูกต้องตามที่เป็นจริง ให้มีสิทธิยื่นคำขอเป็นหนังสือให้หน่วยงานของรัฐที่ควบคุมดูแลข้อมูลข่าวสารแก้ไขเบื้องตนแปลงหรือลบข้อมูลข่าวสารส่วนนั้น ให้ซึ่งหน่วยงานของรัฐจะต้องพิจารณาคำขอดังกล่าว และแจ้งให้บุคคลนั้นทราบโดยไม่ลักล้า	มาตรา ๒๕ แห่ง พรบ.ข้อมูลข่าวสารฯ ประชาชนเจ้าของข้อมูล - ใช้สิทธิขอ - ขอให้แก้ไข ประชาชนอื่น จะขอได้ต้องได้รับหนังสือยินยอมจากเจ้าของข้อมูล หน่วยงานของรัฐ – มีหน้าที่ ๑. เปิดเผยแก่เจ้าของข้อมูล ๒. แก้ไข / หมายเหตุ ตามคำร้องขอเจ้าของข้อมูล ๓. จัดระบบคุ้มครองข้อมูลส่วนบุคคล
สิทธิทำการแทนผู้เยาว์	ให้บุคคลตามที่กำหนดในกฎหมายมีสิทธิดำเนินการตามมาตรา ๒๑ มาตรา ๒๔ และมาตรา ๒๖ แทนผู้เยาว์คนไว้ความสามัคคีตามที่มีความสามัคคี หรือเจ้าของข้อมูลที่ถูกแก้กรรมแล้วได้	

ตัวอย่างคำขอรับข้อมูลข่าวสาร

เขียนที่ ระบุสถานที่เขียน / ที่อยู่ของผู้เขียน

วันที่ ๒๒ พฤษภาคม ๒๕๖๔

เรื่อง ขอรับข้อมูลข่าวสารของราชการ

เรียน ประธาน อบต. หัวขะแม

ข้าพเจ้า นายไทย รักดี ตำแหน่ง/อาชีพ รายการคำนองหัวขะแม
อยู่บ้านเลขที่ ๕ ตำบล หัวขะแม อำเภอ หัวขะแม จังหวัด อุทัยธานี
โทรศัพท์ ๐๘๑-๙๙๙ มีความประสงค์ขอตรวจดูข้อมูลข่าวสารดังต่อไปนี้

๑. สัญญาและเอกสารประมวลราคาการซื้อครุภัณฑ์คอมพิวเตอร์ของ อบต. หัวขะแม เดือน
มกราคม ปี ๒๕๖๔

๒. รายงานการประชุมประจำเดือนมิถุนายน ๒๕๖๔ ของ อบต. หัวขะแม

๓. ขอสำเนาเอกสารทั้งสองรายการ

๔. _____

พร้อมนี้ข้าพเจ้าได้ส่งเงินจำนวน บาท เพื่อชำระเป็นค่าธรรมเนียมการคัดสำเนามาด้วยแล้ว

จึงเรียนมาเพื่อดำเนินการให้ตามความประสงค์ของข้าพเจ้าดังต่อไป

ขอแสดงความนับถือ

(ลงชื่อ) ไทย รักดี

(นายไทย รักดี)

ตัวอย่างคำร้องเรียน

เพียงที่ ระบุสถานที่เขียน / ที่อยู่ของผู้เขียนวันที่ ๒๕ พฤษภาคม ๒๕๖๖

เรื่อง ร้องเรียน อบต. หัวข้าแข้ง

เรียน ประธานกรรมการข้อมูลข่าวสารของราชการ

ข้าพเจ้า นายไทย รักดี ตำแหน่ง / อชีพ รายจุรค้านบหัวข้าแข้ง
 อายุบ้านเลขที่ ๕ ตำบล หัวข้าแข้ง อำเภอ หัวข้าแข้ง จังหวัด อุทัยธานี
 โทรศัพท์ ๐๘๑-๕๕๕ มีความประสงค์ขอร้องเรียน อบต. หัวข้าแข้ง ว่า ได้กระทำการฝ่า
 สิ่งไม่ปฏิบัติตามพระราชบัญญัติข้อมูลข่าวสารของราชการ พ.ศ. ๒๕๖๐ เกี่ยวกับการเผยแพร่ไม่พิจารณาค้ำชื่อ^๑
 ข้อมูลข่าวสารของข้าพเจ้า

ด้วยเมื่อวันที่ ๒๕ พฤษภาคม ๒๕๖๖ ข้าพเจ้าได้ใช้สิทธิตามพระราชบัญญัติข้อมูลข่าวสารของ
 ราชการ พ.ศ. ๒๕๖๐ ขอคุ้มครองข้อมูลส่วนบุคคล (คือมีรายละเอียดตามลักษณะสำคัญของข้าพเจ้าที่แนบมา
 พร้อมนี้) จาก อบต. หัวข้าแข้ง และข้าพเจ้าได้ติดตามทวงถามที่ อบต. หัวข้าแข้ง อิกnofaykrung ครั้งสุดท้าย
 เมื่อวันที่ ๑๕ พฤษภาคม ๒๕๖๖ แต่ อบต. หัวข้าแข้ง มิได้ดำเนินการพิจารณาใดๆ ให้แก่ข้าพเจ้า โดยไม่มี
 เหตุผล ข้าพเจ้าเห็นว่า อบต. หัวข้าแข้ง ปฏิบัติหน้าที่ล่าช้า จึงใจพึ่กเฉยและไม่ให้ความสะท้อนแก่ข้าพเจ้า
 ในการรับรู้ข้อมูลข่าวสารดังกล่าว

จึงเรียนมาเพื่อโปรดพิจารณาค่าดำเนินการตามข้อร้องเรียนของข้าพเจ้าดังไป

ขอแสดงความนับถือ

(ลงชื่อ) ไทย รักดี
 (นายไทย รักดี)

คู่มือสิทธิของประชาชนในการรับรู้ข้อมูลข่าวสารของราชการ

เรียนรู้โดย : ก่อร่องงานวิชาการ

สำนักงานคณะกรรมการข้อมูลข่าวสารของราชการ

สำนักงานปลัดสำนักนายกรัฐมนตรี

พิมพ์ครั้งแรก มิถุนายน ๒๕๕๔